

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

COLLA=||TIONVM SACRA-||RVM LIBRI VIII.

Bredenbach, Tilmann

Coloniae, 1584

VD16 B 7375

Lib. I. De varijs illustribus historijs & miraculis, quæ sparsim ab historiographis alijsq[ue] authenticis authoribus referuntur, de Ven. Sacramento SS. Eucharistiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52445](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52445)

refurrexit: eamq; suspenderat in cubiculo suo, ne quid mali etiam ipse pateretur. At vbi domus eius ab illa infestatione purgata est, quid de illa terra fieret cogitabat: quã diutius in cubiculo suo reuerentiã causa habere volebat. Forte tunc accidit, vt ego & collega tunc meus Episcopus Synicensis Ecclesiã Maximinus in proximo essemus: vt veniremus rogauit, & venimus. Cumque nobis omnia retulisset, etiam hoc petiuit, vt infoderetur alicubi, atque ibi orationum locus fieret: vbi etiam Christiani posent ad celebranda, quã Dei sunt, congregari. Non restitimus: factum est. Erat ibi paralyticus rusticanus, qui hoc audito, petiuit à parentibus suis, vt illum ad eum locum sanctum non cunctanter afferrent, quò cum fuisset allatus, orauit, atque inde continuò pedibus suis saluus abscessit.

Albertus Crantzins lib. 1. cap. 9. Eccles. hist. de Vvedekindo Saxonia Duce qui sub sacrificio Missæ vidit speciem elegantis pueruli in Eucharistia: quo miraculo commotus Christianam religionem amplectitur, Mindensis Episcopatus primariaciens fundamēta.

C A P. I I.

Incessit cupido Principi Saxonum Vvedekindo, lustrare regis Caroli Magni castrat: quod etsi palam iam reconciliato liceret, libuit

buit tamen ignoto habitu liberius omnia scruta-
rari. Vicina erat Paschalis solennitas, & rex cū
vniuerso milite pro Christiana pietate se tum
sacris imminentibus apparabat, commemora-
tione Dominicæ passionis, & expiatione cri-
minum in purgatione conscientiæ. VVedekindus
mendici habitu per fluuium in nauicula il-
labitur: & quo minus nosceretur, medicus cum
mendicis ad stipem sedebat. Ingens quippe pau-
perum regionis multitudo quotidie affectaba-
tur. Rex illis largam stipem iussit erogari. VVe-
dekindus, vbi ad eum peruentum est, dexteram
& ipse protendit. Attendit, qui distribuit in-
curuum in manu digitum, qualem sciebat ha-
bere VVedekindum. Vultum eius diligentius
intuetur: agnoscit arridens, qui largiebatur.
Quid ita medicus inter medicos sederet, prin-
ceps ditissimus, percontatur. Ille nihil ad hæc,
sed ad regem se iubet introduci. Erat tum san-
ctissimus Paschæ dies. Rex hilariter excepit ve-
nientem, percontatus quid sibi vellet indignus
principe habitus. Ille sub hæc: Volui serenissi-
me Rex, hoc habitu incognitus (vt sperabam)
lustrare secreta gestorū, quæ cognitus non tam
fidenter aspicerem, curiositas induxit, vt lati-
bulum quærerem, qui inter tuos nunc in gratiã
susceptus, propalam poteram percontari quæ
vellem. Quid igitur, inquit Rex, vidisti, quod
te vidisse delectat? Ille, vt erat adhuc rerū Chri-
stianarum rudis subintulit: Vidi, quod mira-
bar, ante biduum te vultu dimisso tristem, in-
certus

certus quid cōtigisset, quod tantum regem cō-
 tristaret. Commemoratio fuit Dominicæ pas-
 sionis, quæ die Parasceues regium vultum ob-
 scurasset. Rursum, inquit, vidi hodierna die te
 primùm sollicitum, & ad rem attentissimum:
 Postea verò mensam adieras templo mediam,
 ita hilari mihi conspectus es vultu, vt repenti-
 nã in te mutationis me caperet miraculũ. Stu-
 por autem erat videre, quod de manu purpura-
 ti sacerdotis singuli pulchellum puerum in os
 fusciperent, quem quibusdam ludibundum ar-
 ridere, vltro properare: alijs verò abhorrétem
 auertisse vultum, & tamẽ in ora demissum, nec
 redeuntem aspexi. Hoc quid sit, necdum acci-
 pio. Tum Rex: Benè, inquit, profecisti, plus tibi
 aliquid, quàm cunctis sacerdotibus, & omni-
 bus nobis ostensum est. Inde mutata veste, ma-
 nu secum abstractum, docuit grande pietatis
 ministerium in altaris sacramento. Qua re co-
 gnita, exhilaratum ducem orasse, vt proprium
 illi sacerdotem permitteret, qui diuinæ rei cu-
 ram haberet, crebriusque in conspectu perage-
 ret altaris sacratum ministerium. Rex etiã Pon-
 tificem illi daturum promittit, modo illi ha-
 bitationem Episcopo dignam prouideret. Du-
 cem verò arcem suam ad VViferam vtriusque ca-
 pacem ostendisse, deditque in eiusdem arcis non
 exiguo circo locum ædificandæ Ecclesiæ. Ferunt
 proinde nomen Ecclesiæ prouenisse, quod meũ
 & tuum, quasi communis duorum possessio, so-
 nat in lingua Saxonũ vernacula. Min Dia. Erat
 vir

*Appellatio
 Ecclesiæ Min
 dēsis vnde ha
 beat origenē.*

vir præcipua religione Herimbertus, qui cum Carolum latere non posset, dignus est habitus, quem primum præficeret Ecclesiæ Mindensi Episcopum. Adiecit illi ministeriales non paucos, nec paruos: ut haberet Ecclesia defensores suos. Illi verò, quia ex imo gradu in nobilitatem excreuerat, ut partim Comites, partim Duces fierent, spreuisse matrem videntur. Ornata autem est Ecclesia iam tum ab initio multis sanctorum reliquijs, Feliciani, Fulginatis Episcopi & martyris, Theodori Episcopi, Carpophori, & Habundi martyrum. Profecit autem Ecclesia tam in spiritualibus, quam temporalibus sub hoc Pontifice: agente nouitio fernore in populo recens conuerso. Instante nihilominus bono Pontifice, qui frugem diuini verbi curauit in populo multiplicari.

D. Gregorius Magnus hom. 37. in Euangelia & libr. 4. Dialogorum cap. 57. de quodam cuius vincula soluebantur in captiuitate. quoniam ab eius coniuge oblata fuissent hostiæ pro anima eius absoluione.

CAP. III.

Mltos, ut arbitror vestrum, fratres charissimi, cõtigit nosse hoc quod volo ad memoriam vestram narrando reuocare. Non longè à nostris fertur temporibus factum, quod quidam ab hostibus captus, longè

A 3 trans-

transductus est. Cumque diu teneretur in vinculis, eum vxor sua, cum ex eadem captiuitate non reciperet, extinctum putauit. Pro quo iam velut mortuo hostias hebdomadibus singulis curabat offerre. Cuius totiens vincula soluebantur in captiuitate, quod oriens ab eius coniuge oblata fuissent hostiæ pro animæ eius absolute. Non longo post tempore reuertus, admirans valde suæ irridicauit vxori, quod diebus certis, hebdomadibus singulis, eius vincula soluebantur. Quos videlicet dies, eius vxor atque horas discutens, tunc eum recognouit absolutum, cum pro eo sacrificium meminisset oblatum. Hinc ergo si atres charissimi, hinc certa consideratione colligite, oblata à nobis hostia sacra, quantum in nobis soluere valeat ligaturam cordis, si oblata ab altero, potuit in altero soluere vincula corporis.

Venerab. Beda in historia Anglicana libr. 4. cap. 22 refert exemplum memorabile per omnia simile superiori cuius etiam meminit D. VVilhel. Lindanus lib. 4. Panopl. Euan-gel. ca. 55.

CAP. IIII.

Refert Beda, qui ab eximia cum fide tum probitate venerabilis cognomé inuenit, fratrem regis Merciorum, Edifredi suorum magna cum strage fusum, inter quos & do-

dolefcens nobilis Imma cecidiffe ferebatur. Huic frater erat Germanus Iunna presbyter atque Abbas, à cuius præstantia & Iunnacefti oppidum nomen tener, cui cùm de fratris internecone foret nunciatum, ille ad castra propereans, cadaver fepeliendum inquirir: quod vbi fe inueniffe crederet: (nam fraternus amor iudicij aciem nonnunquam obnubilat) domum aduehit, honorificè fepeliens, atque pro abfolutione animæ eius fæpius Miffas facere curauit. Porrò ille cùm viueret, fraternæ pietatis atque fupplicationis expers minimè exiftit. Nam vinculis nullis, (quod vel hoftes adeò demirabantur, vt literis folatorijs, quas dicunt præftigiatores, affcriberent) aut stringi aut vinci potuit, idque maximè sub horam tertiam, quando ex prifco illo Apoftolorum ritu Miffæ peragebantur. Quo miraculo hoftes, quibus captiuus tenebatur, obftupefacti, eum Lôdoniæ cuidam Frefoni vendiderunt, cui cùm idem quod illis acciderat, eueniret, ei facultatem fe redimendi fecit. Ad fratrem igitur cùm redijffet, exposito quid incommodi, quidûc commodi per illud accidiffet, deprehenfum eft, illis maximè temporibus foluta illi fuiſſe hoftium vincula, quibus pro eo fuerant Miffarum celebrata folènia. Quo Chriftianæ Miffæ vfu teftatur Beda, multos qui hoc ab illo ipfo Imma audierunt, qui ipfi retulère, fide accenſos ad offerendas Domino pro fuorum ereptione, qui de feculo migrant, victimas sacræ oblationis. Intellexerunt

A 4 enim

enim, ait eodem cap. 22. lib. 4. quàm sacrificium salutare ad redemptionem valeret & animæ & corporis sempiternam,

Simeon Metaphrastes in vita S. Ioannis Elemosynarij Archiepiscopi Alexandrini habetur apud Surium tom. 1. de quodam cuius vincula soluebantur tempore, quo pro illo offerebatur sacrificium Missæ.

C A P. V.

CVM letalis morbus aliquando inuasisset ciuitatem, maximæ curæ erat Ioanni Patriarchæ Alexadrino, accedere ad ægrotorum visitationem, & eorum, qui decedebat, sepulturam. Sæpè autem etiam absidebat ijs, qui emittebant animam, & eorum oculos suis tegebant manibus. Iubebat synaxes quoque celebrare pro ijs, qui dormierant, asserens & affirmans defunctis multum prodesse, quæ pro eis fiunt, commemorationes, & sacra ministeria. Ad fidem autem faciendam eorum, quæ dicebantur, tale quid etiam narrabat, quod factum fuerat nõ ita multò ante. Dicebat enim, quod à Persis quidam abductus captiuus, in custodia, quæ appellatur Lethe, asseruabatur vinctus. Lex autem erat apud Persas, vt qui coniecti erant in eam custodiam, nunquam reuocarentur: & ea ratione consentaneum est, eam fuisse vocatam Lethen, id est obliuionem. Illinc autem cum quidam potuissent

LIBER I.

sent aufugere, & in Cyprum venire, affirmarunt parentibus adolescentis, eum esse mortuum in custodia. Illi verò tres quotànis synaxes celebrabant, tanquam eo mortuo. Quatuor anni præterierant, cum filius illinc aufugiens, redit domum. Quem cum parentes non tanquam, qui fugisset è custodia, sed tanquam qui surrexisset à mortuis, cum magno stupore aspexissent, & fuissent ineffabili voluptate repleti, & alia faciebant & dicebant, quæ anima, quæ talem vidisset, faceret & diceret: & quemadmodum ei tanquam iam mortuo fecerát iusta, quæ sunt mortuis, & cum eum docuissent, quinam essent ij dies, nempe dies sanctorum Theophaniorum, & dies salutaris Paschæ, & dies sanctæ Pentecostes. Hæc cum ille audiisset, & in memoriam reuocasset, parètibus affirmabat, quod his ipsis diebus relaxabatur à vinculis aduentu cuiusdam, qui gestabat lampadem, & fruebatur omni securitate: diebus autem sequentibus tenebatur vinculis, sicut prius,

D. Gregorius Magnus lib. 4 Dialogorum cap. 57. De Baraca naua per salutarem hostianæ SS. Eucharistiæ à naufragio liberato.

CAP. VI.

AGATHus Panormitanus Episcopus, sicut fideles mihi ac religiosi viri multi testati sunt atque testantur, cum beatæ memorie

A 3 moriæ

moria antecessoris mei tempore iussus esset vt Romam veniret, vim nimia tempestatis pertulit, ita vt se ex tanto vndarum periculo euadere posse diffideret. Nauta verò illius Baraca nomine, qui nunc eiusdem Ecclesie clericatus officio fungitur, post nauem carabum regebat, ruptoque fune cum eodem carabo quem regebat, inter vndarum cumulos repente disparuit. Nauis autem cui Episcopus præerat, tandem post multa pericula ad Vsticâ insulâ fluctibus quassata peruenit. Cumq; die tertio Episcopus nauam qui ab eo abreptus in carabo fuerat, in nulla maris parte videret apparere, vehementer afflictus mortuum credidit, sed per obsequium charitatis viuo vnũ quod mortuo debebat, impendit: & omnipotenti Deo pro absolute eius animæ offerre sacrificium victima salutaris iubet. Quo oblato, restaurata naue perrexit ad Italiam. Cumque ad Romanum portum venisset, illic nauam reperit, quem mortuum putabat. Tunc inopinata exultatione gavisus, & eum qualiter tot diebus in illo tanto maris periculo viuere potuisset, inquisit. Qui videlicet indicauit, quoties in illius tempestatis fluctibus cum eodem quem regebat, fuisset carabo versatus, qualiter cum illo vndis pleno natauerat: & quoties eo à superiori parte deorsum verso ipse carinæ eius superfederet, adiungens cum diebus ac noctibus hoc incessanter faceret, iaque eius virtus funditus ex fame simul & labore cecidisset, quo eũ ordine diuina misericordia ser

naue

uauerit, indicauit. Etenim quod etiã nunc vsq; restatur dicens: Laborans in fluctibus atque deficiens, subito metis pondere sum gratatus, ita ut neque vigilare me crederem, neque depressus summo essem: & ecce in eodem medio mari me posito, quidam apparuit qui mihi panem ad refectiõnem detulit. Quem mox ut comedi, vires recepi, nec longè post nanis transiens affuit, quæ me ab illo vndarum periculo suscepit atque ad terram deduxit. Quod scilicet Episcopus audiens requisit diem, atque illum fuisse diẽ reperit, quo pro eo presbyter in Vstica insula Deo omnipotenti hostiam sacræ oblationis immolauit.

D. Gregorius Magnus hom. 37. in Euangelia de Cassio Narniensi Episcopo, quotidianas Deo hostias offerente.

CAP. VII.

Multi vestrum fratres charissimi Cassium Narniensi vrbis Episcopum nouerunt: cui mos erat, quotidianas Deo hostias offerre, ita ut pene nullus dies vitæ eius abscederet, quo non omnipotenti Deo hostiam placationis immolaret. Cui cum sacrificio valde etiam concordabat vita. Nam cuncta quæ habebat in eleemosynis tribuens, cum ad horam offerendi sacrificij venisset, velut totus in lachrymis defluens, semetipsum cum magna cor
dis

dis contritione mactabat. Cuius & vitam & exitum à quodam venerabilis vitæ Diacono, qui fuerat ab eo nutritus, referente cognoui. Aiebat enim, quòd quadam nocte eius presbytero per visum dominus astitit, dicens: Vade, & dic Episcopo: Age quod agis, operare quod operaris, non cesset pes tuus, non cesset manus tua, natali Apostolorum venies ad me, & retribuam tibi mercedem tuam. Surrexit presbyter: sed quia è vicino Apostolorum natalitius dies imminebat, tam propinqui exitus diem Episcopo nunciare pertimuit. Alia nocte dominus redijt, eiusque inobedientiam vehementer increpauit, atque eadem iussione suę verba retextuit. Tunc presbyter surrexit vt pergeret, sed rursus infirmitas cordis impedimento facta est indicandæ reuelationis, & admonitione quoque iterare iussione obduravit pergere, & que viderat, manifestare neglexit. Sed quia magnam mansuetudinem contemptæ gratiæ, maior sequi solet ira vindictæ, visione tertia dominus apparēs, iam verbis addidit verbera: & tam districta cede mactatus est, vt in eo duritiam cordis emollirent vulnera corporis. Surrexit ergo eruditus ex verbere, prexit ad Episcopum, eumque iam ex more iuxta beati Iuuenalis martyris sepulchrum ad offerendum sacrificium consistentem repperit, secretum à circumstantibus petijt, seque eius pedibus statuit. Cumque eum vbertim flentem Episcopus vix ad se leuare potuisset, lachrymarum causas cognoscere studuit.

duit. Ille verò relaturus ordinem visionis, prius vestimento ex humeris deuoluto detexit plagas corporis, vt ita dicam, testes veritatis & culpæ, monstrauit quanta animaduersione distractionis membra illius accepta verbera, liuore inflicto sulcauerant. Quæ mox vt Episcopus vidit exhorruit, & quis sibi talia facere presumpisset, eum magnæ obstupescationis vocibus inquisiuit. At ille respondit, hæc pro se ipso fuisse perpeffum. Excreuit cum terrore admiratio, sed nullas iam presbyter inquisitioni eius moras adijciens, secretum releuationis aperuit, eique iussione dominicæ ea quæ audierat verba narrauit, dicens: Age quod agis, operare quod operaris, non cesset manus tua, non cesset pedus, natali Apostolorum veniens ad me, & retribuam tibi mercedem tuam. Quibus auditis Episcopus se in orationem cum magna cordis contritione prostrauit, & qui oblaturus sacrificium ad horam tertiam venerat, hoc pro extense orationis magnitudine, ad horam nonam vsque protelauit. Atque ex illo iam die magis magisque aucta sunt ei lucra pietatis. Factusque est tam fortis in opere, quam certus in munere, quippe qui eum cui ipse debitor fuerat, ex ea promissione iam cœperat habere debitorem. Huic autem consuetudo fuerat, annis singulis natalitio Apostolorum die Româ venire. Iamque ex hac reuelatione suspectus, venire iuxta morem noluit. Eodem ergo tempore sollicitus fuit, secundo quoque anno vel tertio in mortis

sux

suæ expectatione suspensus, quarto quintoque & sexto similiter. Qui desperare iam de veritate reuelationis poterat, si verbis fidem verbera non fecissent. Cùm ecce annò septimo vsque ad expectati natalis sacras vigilijs incolumis peruenit, sed leuis hunc in vigilijs calor attigit, atque ipso die natalitio filijs suis se expectantibus, missarum solennia implere se posse recusauit. Illi verò qui de eius erant pariter egressione suspecti, simul ad eum omnes venerunt, sese vnanimiter astringentes, vt die eodẽ nequaquam acquiescerent missarum solennia celebrari, nisi pro eis apud dominum idem antistes suus intercessor accederet. Tunc ille compulsus, in episcopij oratorio missas fecit, & manu sua corpus dominicum pacemque omnibus tribuit. Qui cuncto ministerio oblato sacrificij peracto, ad lectulum redijt, ibique iacens, dum sacerdotes suos ac ministros circumstetisse cerneret, quasi vale vltimum dicens, de seruando eos vinculo charitatis admonebat, & quanta debuissent concordia inter se vniri prædicabat. Cùm subitò inter ipsa sanctæ exhortationis verba, voce terribili clamauit, dicens: Hora est. Moxque assistentibus ipse suis manibus linteam dedit, quod ex more morientium, sibi contra faciem tenderetur. Quo tenso, spiritum emisit: sicque sancta illa anima ad gaudia aeterna perueniens, à carnis corruptione soluta est. Quem fratres charissimi, quem vir iste in morte sua imitatus est, nisi eum quem in vita sua fuerat

erat

erat cōtemplatus? Dicens enim, hora est, de corpore exijt: quia & I E S V S peractis omnibus cū dixisset, Consummatum est, inclinato capite tradidit spiritum. Quod ergo dominus ex potestate, hoc egit famulus ex vocatione. Ecce quotidianæ hostiæ illa cum eleemosynis & lachrymis missa legatio, quantam cum rege veniente gratiæ pacem fecit. Sic de S. Laurétio, Iustiniano Patriarcha Veneto legimus, quod ex quo die factus est sacerdos, quotidie Missam celebraverit, nisi valetudine impediretur. Dicebat enim, qui cū posset domino suo frui, non frueretur, facilè se declarare, domini sui curam non habere. Idem fecisse legimus S. Odilem, teste Petro Damiano in vita eius.

Vide in vita eius cap. 9. Ianuarij die octavo.

D. Cyprianus in sermone de lapsis, de quibusdam indigne Eucharistiam sumentibus, & pœnis miraculose illis influctis.

CAP. VIII.

PRæsente ac teste me ipso, accipite quid euenerit. Parentes fortè fugientes, dum trepidi minus cōsulunt, sub nutricis alimento paruulâ filiâ reliquerunt, relictâ nutrix detulit ad magistratus. Illic ei apud idolum quo populus consuebat, quod carnem necdum posset edere per ætatem, panem mero mixtū, quod tamen & ipsum de immolatione pereuntium supererat, tradiderunt. Recepit filiam postmodum

dum mater: sed facinus puella commissum tam loqui & indicare non potuit, quā nec intelligere prius potuit, nec arcere. Ignoracione igitur obreptum est, ut sacrificantibus nobis eam secum mater inferret. Sed enim puella mixta cum sanctis, precis nostræ & orationis impatiens, nunc ploratu concuti, nunc mentis æstu fluctuabunda iactari, velut tortore cogente: quibus poterat indicijs conscientiam facti in simplicibus adhuc annis rudis anima fatebatur. Vbi verò solennibus adimpletis, calicem diaconus offerre præsentibus cœpit, & accipientibus cæteris locus eius aduenit, faciē suam paruula instinctu diuinæ maiestatis auertere. Os labijs obturantibus premere, calicem recusare. Perstitit tamē diaconus, & reluctanti licet de sacramento calicis infudit. Tunc sequitur singultus & vomitus. In corpore atque ore violato Eucharistia permanere non potuit. Sanctificatus in Domini sanguinem potus de pollutis visceribus erupit: tanta est potestas Domini, tanta maiestas, secreta tenebrarum sub eius luce detecta sunt, sacerdotē Dei nec occulta crimina fefellerunt. Hoc circa infantē, quæ ad loquendum alienum circa se crimen necdum habuit ætatem. At verò ea, quæ ætate prouecta, & in annis adultioribus constituta, sacrificantibus latenter obrepit, nō cibum sed gladium sibi sumens, & velut quædā venena læthalia intra fauces & pectus admit- tens angi & anima exæstuante cōcludi postmodum cœpit. Et pressuram non iam persecutio-
nis,

nis, sed delicti sui passa, palpitans & tremens
concidit. Impunitum diu non fuit, nec occul-
tum dissimulatæ conscientiæ crimen, quæ fe-
fellerat hominem, Deum sensit ultorem. Et
cùm quædam arcam suam, in qua Domini san-
ctum fuit, manibus indignis tentasset aperire,
igne inde surgente deterrita est, ne auderet
attingere. Et cùm alius, qui & ipse maculatus,
sacrificio à sacerdote celebrato partem cum
cæteris ausus est latenter accipere, sanctum Dei
edere, & contrectare non potuit, cinerem fer-
re se apertis manibus inuenit, documento vi-
nius ostensum est, Dominum recedere, cùm
negatur: nec immerentibus ad salutem prodesse
quod sumitur, quando gratia salutaris in cine-
rem sanctitate fugiente mutetur. Quam mul-
ti quotidie immundis spiritibus adimplen-
tur, quàm multi vsque ad insaniam mentis ex-
cordes dementia furore quatiuntur? Nec ne-
cesse est ire per exitus singulorum, cùm per
orbis multiformes ruinas tam delictorum pœ-
na sit varia, quàm delinquentium multitudo
numerosa. Vnusquisque consideret, non quid
alius passus sit, sed quid pati & ipse mereatur.
Nec euasisse se credat, si eum interim pœna di-
stulerit, cùm timere plus debeat, quæ sibi DEI
iudicis censura seruauit: nec sibi quo minus
agant pœnitenti, blandiantur, qui etsi nefan-
dis sacrificijs manus non contaminauerunt,
libellis tamen conscientiam polluerunt.

B

Ex

*Ex vita S. Malachia per D Bernardum con-
scripta, de Clerico quodam qui nolens agno-
scere veritatem corporis Christi in S. Eu-
charistia, vindicta tandem divina, iuxta
imprecationem S. Malachiae correptus,
agnouit errorem, Ecclesiae reconciliatus
Catholica moritur.*

CAP. IX.

FVit quidam clericus in Lesmor, proba-
bilis, vt fertur vitæ, sed fidei non ita. Is
sciulus in oculis suis, præsumpsit dicere,
in Eucharistia esse tantummodo Sacramentū,
& non rem sacramenti, id est, solam sanctifi-
cationem, & non corporis veritatem. Super
quo à Malachia secreto, & sæpè conuentus, sed
incassum vocatus ad medium est; Seorsum ta-
men à laicis, vt si fieri posset, sanaretur, & non
confunderetur. Itaque in conuentu clerico-
rum data facultas homini est pro sua senten-
tia respondendi. Cumque totis ingenij viri-
bus, quo non mediocriter callebat, asserere &
defendere conaretur errorem. Malachia con-
tra disputante & conuincente, iudicio omni-
um superatus, de conuentu confusus quidem
exijt, sed non correctus. Dicebat autem se nõ
ratione victum, sed Episcopi pressum autho-
ritate: Et tu (inquit) O Malachia sine causa me
hodiè confudisti, aduersus profectò verita-
tem locutus, & contra tuam ipsius conscien-
tiam. Mœstus Malachias pro homine sic indu-
rato, sed magis fidei dolens iniuriam, timens
peri-

*Huiusmodi
frigidis excu-
sationibus e-
tiam hodiè
hæretici veri-
tate pressi, su-
os errores pal-
liare conatur*

periculum, Ecclesiam conuocat, errantem publicè arguit, publicè monet, vt respiscat. Sudentibus hoc ipsum Episcopis, & vniuerso clero, cùm non acquiesceret, contumaci anathema dicunt, hæreticum protestantes. Nec sic euigilans. Omnes, inquit, fauetis homini potius, quàm veritati. Ego personam non accipio, vt deseram veritatem. Ad hoc verbum subtomachans sanctus: Dominus, inquit, fateri te veritatem faciat, vel ex necessitate. Quo respondente, Amen, soluitur conuentus. Tali ille iniustus cauterio, fugam meditatur, infamis atque inhonoris fore non sustinens. Et continuò sua tollens exibat, cùm ecce subita correptus infirmitate, sistit gradum, viribusque deficiens, eodem loco iacet, se super solum anhelus & fessus. Fortè incidens in id loci vagabundus insanus, offendit hominem: quidnam ibi agat, percontatur. Respondet graui se infirmitate teneri, & neque procedere, neque redire valentem. Et ille infirmitas ista haud alia, inquit, quàm ipsa mors est. Hoc autem non dixit à semetipso: sed pulchrè dominus per insanum corripuit eum, qui sanis acquiescere noluit consilijs senatorum. Et addit, Reuertere domum: ego te iuuabo: Denique ipso duce, reuertitur in ciuitatem: redit ad cor, & ad misericordiam Domini. Eodem hora accitur Episcopus, agnoscitur veritas: abijcitur error, confessus reatum, absoluitur, petit viaticum, datur reconciliatio, & v-

Vide summā huius Sacramentarij pertinaciam.

Vindicta diuina in Sacramentariū hæreticum.

Per hominē in sacrum corripuit Deus Sacramentariū, qui sanis consilijs parere noluit.

no penè momento perfidia ore abdicatur, & morte diluitur. Ita mirantibus cunctis, sub omni celeritate completus est sermo Malachia & scripturae pariter dicentis, quia vexatio dat intellectum auditui.

Ex libro 2. cap. 41. vita D. Gregorij Magni à Ioanne Diacono anno Domini 872. conscripta, quae habetur in Laurentio Suriò 12. Martij, de Eucharistia ob matrona cuiusdam incredulitatem, in carnem mutata, recursusq; per orationes S. Gregorij in panem conuersa.

C A P. X.

Matrona quaedam beato Gregorio per stationes publicas Missarum solennia celebranti, solitas oblationes obtulerat. Cui post mysteria traditurus cum diceret: Corpus Domini nostri IESV Christi conferuet animam tuam: lasciua subrisit. Ille continuo dexteram ab eius ore conuertens, partem illam dominici corporis super altare deposuit. Expletis verò Missarum solennijs, Matronam coram populo inquisiuit, quamobrem corpus dominicum sumptura redire presumpserit. At illa diu musitans, tandem prorupit. Quia panem, inquit, quem proprijs manibus me fecisse cognoueram, tu corpus dominicum perhibebas. Tunc Gregorius praecredulitate mulieris cum tota plebe se in orationem prostravit. Et post paululum surgens, particulam panis, quam super altare posuerat,

rat, carnem factam reperit. Quam coram cunctis incredula Matrona demonstrans, ad credulitatis gratiam tam illam reuocare potuit, quam totum populum confirmare curauit. Rursus itaque in orationem cum eisdem prostratus, carnis frustum in panis primordia reformauit.

Ex vita B. Anselmi Archiepiscopi Cantuariensis per Edinerum Anglum eius conuictorem conscripta, habetur in Tomis Laurentij Suriy Mense Aprili de quodam infirmo, qui audito sacrificio Missæ per D. Anselmum peracto, à diuturno languore sanatus est.

CAP. XI.

VNUS ex principibus terre illius, diuturna languoris molestia vexatus fuerat. Nota vim Missæ audiendæ. Hic agnito Anselmum in Ecclesia beati Stephani Missam ex more celebraturum festinauit illò, arbitrans sibi ad recuperandam sanitatem utile fore, si Missa tanti viri ac benedictione meruisset potiri. Fateor, vidimus hominem suorum manibus innixum, Ecclesiam introeuntem, mortuo quam uiuenti similiorem; Sedit, & finita Missa, egressus est. Nobis verò nec quis vel unde aut cur aduenerit, scientibus atque curantibus, idem vir, euolutis paucis diebus, ad patrem venit: flexis genibus, ei pro adepta sanitate gratias agens. Ad quod cum ille obstupesceret, indicauit ei ordinem gestæ rei, confirmans quod ab ea hora,

B 3 qua

qua se Missæ illius præsentauit, omni doloris vexatione depulsa, sanitati restitutus sit. At ille nihil ad se hoc pertinere, sed ipsius fidei ac meritis beati martyris, ad quæ diuertit, ascribendum asserens, quæ salutis animæ illius competere, eum instruxit, & familiarem sibi effectum, correctiori vitæ, vt post multorum testimonio comperimus reddidit.

Ex vita S. Godefridi Episcopi Ambianensis, que habetur in Tomo Laurentij Suriy 8. Nomenclis, de quodam, qui prohibente Episcopo ausus fuit S. Eucharistiam percipere, ac de diuina eius ultione. Extat libr. 3. cap. 12. vite S. Godefridi.

C A P. X I I.

ADuentante Quadragesimæ sacrosancto ieiunio plebs frequens aduenit in eodem beati Firmini Episcopi & martyris eodie, quo cineres ex patrum pia traditione, quæ hætenus obseruatur, fidelium capitibus imponuntur. Adfuit etiam beatus Godefridus, more suo nudis pedibus, & cilicio indutus: inter cætera sanctæ exhortationis verba omnibus interdixit esum carniæ, donec dominicæ resurrectionis solennitas adesset. Sed id multi surda aure accepere. Nam proximo die dominico carniæ abstinere noluerunt, dicentes Episcopum de suo corde fingere dura, proferre inaudita: se assueta nec velle, nec posse relinquere: par esse non solum vti cibis, sed etiam abuti, & suauibus ætatem ducere oblectamen-

mentis. Non id latuit Episcopum, sed tempus expectauit, quo posset opportunè mulctam irrogare. Ipso igitur Coenæ Dominicæ die populo ad memorati martyris basilicam ad impetrandam peccatorum veniam confluente, eò venit sacerdotalibus vestimentis indutus: habet suo more concionem, inter alia commemorat Adami inobedientiam, quod dum ab esu pomi sibi temperare non vult, vniuersum genus humanum damnationi obnoxium reddiderit, & in multas coniecerit calamitates. Tum pergit exprobrare illis, quod nihil eius exemplo absterriti, noluerint obtemperare ipsi, imò Christo per ipsum prohibenti, ne carnes ederent. An ignoratis, inquit, in Evangelio dixisse Dominum de me meique similibus: Qui vos audit, me audit: & qui vos spernit, me spernit? Annunciaui ego vobis Christi voluntatem & iustitiam: vos me finxisse friuola dicere non formidastis. Ergo vestra hac rebellione incidistis in pœnas contemptorum, & cum Adamo rei estis inobedienciæ. Certè meritis hodiè luetis pœnas: hæc Episcopo dicente, certatim omnes se humi prosterunt, pugnis pectora verberant, palàm fatentur culpam suam. Cum multis lachrymis petunt à Deo veniam, eamque per Episcopum impetrare admodum submissè contendunt. Ille verò ait ad eos: Dignos pœnitentiæ fructus facite, & Christum propitium vobis reddere conemini. Interim tam impuræ trāsgressi-

Luc. 10.

fionis hæc mulcta esto, vt à sacrosancta Eucharistia vsque ad secundam Paschatis feriam abstineatis, vt quod improba admisit temeritas, pia quandoque possit confessio abolere. Abeunt igitur cum multo rubore, & mœrore, atque inter se quiritantur, quod pro momentanea delectatione tam solenni die communionem priuentur. Porrò Episcopus pastoralis seueritate vtens, presbyteris omnibus præcepit, ne quem ex ijs, qui carnes comedisent, ad Eucharistiam sumendam admitterent. Volebat enim ea ratione eam insolentiam reprimere, & coercere, ne similia quandoque attentarent. Sed ecce ipso Dominicæ resurrectionis sacro die fidelibus ad percipiendam Eucharistiam accedentibus quidam ex mundi huius sapientibus, vel potius insipientibus, cum se reum sciret eius, quam diximus, transgressionis, nec tamen abstinere vellet à sacra communione, muliebrem habitum induit, sexumque foemineum ad eum mentitur, vt non aliud quàm foemina videretur. Vult hominum oculos fallere, sed omnia videntis, DEI oculos fallere non potest. Vt post alijs insultare queat, quod Episcopo obtemperantes, in tanta hominum frequentia se passi sint tanquam Ethnicos arceri à communione: accedit ad altare, non dijudicans corpus Domini, nec metuens Apostoli sententiam, eum qui indignè illud manducet, iudicium sibi manducare. Per id tempus in Ecclesia, in qua isthoc accidit,

1. Cor. 11.

cidit, quæque in beati Remigij honorem con-
 structa est, vir reuerendissimus Fulco sacer-
 dotio fungebatur. Is hominem non agnos-
 cens, admittit eum ad altare, porrigit ei Eu-
 charistiam: sed ille diuina eum persequente
 vindicta, corruit: acerrimis viscerum dolori-
 bus cruciatur, spumasque cruentas ab ore eij-
 ciens, quod indignus sumpserat, cum multo
 sanguine, cunctis cernentibus, euomit. Ac-
 currunt omnes, dolent vicem eius, (necdum
 enim aliud, quàm foeminam credebant) Fulco
 sacerdos propè exanimis aduolat, sciscitatur
 vnde venerit, quæ sit, qua causa tam horren-
 dam patiatur calamitatem. Non enim frustra
 id esse. Ille tandè collectis nonnihil viribus,
 foemineo abiecto habitu declarat quis sit. Nec
 enim dolor sinebat eum diutius dissimulare.
 Tum verò ait ad eum venerabilis presbyter
 Fulco: Qua tu mente aut fronte ausus es tam
 inauditum designare facinus, vt sexu emen-
 tito, contra egregij Præsules Godefridi præ-
 ceptum, tremendis te ingerere sacramentis
 non dubitares? Non tu æternos gehennæ cru-
 ciatus, & flammæ inextinguibiles formidare
 debuisti? His atque alijs à sacerdote dictis ille
 miser summo pudore affectus: Heu me infœ-
 licem, ait, qui diu instar equi & muli per illi-
 cita diffuens, quidquid animo collibutum
 esset, impudenter admisi. Vnde tandem id cõ-
 sequutum est, quod Salomon ait: Impius cùm
 in profundum venerit peccatorum, contem- *Proverb. 18.*

Esais 28.

nit. Itaque erecta ceruice spreta antistitis salu-
tari prohibitione huc accessi. Sed tandem ve-
xatione date intellectum auditui, re ipsa iam
comperi facienda esse, quæ iubet Episcopus.
Christus enim per eum locutus est. Hæc vt au-
diuit populus circumstans, valde horruit in-
fandum scelus, laudauit Christi indicia abdi-
ta in lucem proferentis, Godefridum Episco-
pum mirè extulit, exactius deinde iussa eius
se facturum affirmauit. Hæc quidem dicta sint
in terrorem eorum, qui spiritualium patrum
iussa contemnere non verentur.

*Ex vita S. Guduali Archiepiscopi & Con-
fessoris ante annos 500. conscripta, qua ha-
betur apud Laurētiū Suriū Tom. 3. 6. Iulij,
quomodo S. Gudualus assidue sacrificium
Missæ obtulerit, et sacrificati, angeli apparu-
erint.* CAP. XIII.

Solebat sanctus Gudualus Missas assidue
celebrare: Quanta autem puritate se tan-
to ministerio præpararet, diuinitus reue-
latum est. Ieiunijs, vigilijs, precibus præmis-
sis, cum sacro altari virginitatis bysso & cha-
ritatis purpura adstaret indutus, atque ad cœ-
lestia suspensus, cœli aperti sunt, & visio mi-
rabilis ei exhibita est. Descendunt ad eum san-
cti angeli, adstant consolationis gratia sacri-
ficanti, tremendis intersunt mysterijs, vna cū
illo laudes depromunt Deo, cum ingenti re-
uerentia. Ille seu splendida lucis columna stat
sancta sanctorum tractans, agnum Dei immo-
lans

ians, iunguntur cœlestia terrenis, terrena cœlestibus, mortalibus immortales: pro tâta gratia, diuinitus mortalibus collata, immortales gratulantur.

Niceph. Callistus Ecclesiast. histor. lib. 17. cap. 25. de puero Iudæo, qui cum reliquias Eucharistiae percepisset, mirifice in igneo & candenti furno saluus conseruatus est.

CAP. XIIII.

ANthimo episcopali throno in vrbe Imperiali deiecto, & Mena pro ipso ab Agathone Papa electo atque consecrato, miraculum quoddam Constantinopoli, dignum quod memoretur accidit. Consuetudo à multo tempore Imperanti vrbi fuit, vt cum plusculum de partibus immaculati diuini- que corporis Domini, & Dei & seruatoris nostri I E S V CHRISTI reliquum esset, sacerdotes pueros incorruptos, ex eis qui ad præceptores in ludum literarium eunt, accerferent, qui ieiunij reliquias eas ederent. Quod quidem mihi quoque sæpenumero, quum puer admodum essem, & maximè prima etate in sacris adibus versari studio haberem, contigit. Tale quiddam sub Mena quoque Patriarcha euenit. Cum pueris ad id delectis, puer quoque viri religione Iudæi, vitro conficiendo vitam tolerantis aggregatus est. Puer is, vbi diutius ultra solitam horam moratus, domum venit, & causam tardioris reditus parentibus diligentius eum inquirētibus, quod scilicet cum

Reliquie Eucharistiae pueris, innocuis Constantinopolē dari solite.

Puer Iudæus qui reliquias S. Eucharistie percepserat, mirifice in igneo et candenti furno saluus conseruatus.

ali-

alijs pueris in eade sacra diuinas partes edisset, renunciauit. Pater re noua audita, furore percitus, fornacem vbi vitrum conformabat, succendit, & puerum arreptum, in eum prunis flamma suffocata candentem coniecit, ob factum tale iratus: quamuis filius sciens nihil admisisset. Porro mater vbi puerum diutius non comparentem quæsiuisset, & non inuenisset, urbem omnem circumijt, perquam acerbè plorans atque lugens: & die tertio ad officinam mariti consistens, ingenti planctu seipsam lanians, proluxiusq; ingemiscens, filium vocauit. Atque ille materna voce agnita, responsum è furno reddidit. Tum mater ostio furni fracto, cum miraculo maximo, in medijs prunis puerum stantem vidit, ita prorsus incolumem, vt ne capillum quidem flamma læferit. Et vbi causam incolumitatis quæsiuit, mulierem quandam illustrem, purpurea amictam stola, frequentius ad eum venisse, aquam sibi infudisse, & flammam ea appropinquantem extinxisse, Cibum etiam cum esuriisset præbuisse, dixit. Hæc postquam Iustinianus cognouit, puerum cum matre diuino regenerationis lauacro adhibuit, Deoque dicauit. Patrem autem, qui Christianorum sacra suscipere non sustinuit, veluti paricidam, inficum arborem perinde atque in crucem egit.

Puer & mater eius Christianismum suscipiant.

Opta-

Optatus Milenitanus Episcopus lib. 2 contra Donatistas, De S. Eucharistia à Donatistarum Episcopis canibus proiecta, & quomodo canes diuina ultione in rabiem acti, eosdem dominos suos laniauerrunt, & de ampulla Chriftiatis è fenestra proiecta, quæ ne frangeretur, angelica manu suscepta est.

CAP. XV.

INter alia nefanda Donatistarum flagitia, de subuersis altaribus, de stupratis castimonialibus, Eucharistiæ contumelia, &c. narrat D. Optatus Episcopus Milenitanus libr. 2. de schismate Donatistarum, Urbanum Formesem, & Felicem Idicrensem Donatistarum Episcopos sacrum chrisma impiè violasse in Mauritania: Et quod vobis, inquit, leue videtur, facinus immane cõmissum est, vt omnia sacrosancta supra memorati vestri Episcopi violarent. Iusserunt Eucharistiam canibus fundi, non sine signo diuini iudicij. Nam ijde canes accensi rabie, ipsos dominos suos quasi latrones sancti corporis reos, dente vindice, tanquam ignotos & inimicos laniauerrunt. Ampullam quòque chrisiatis per fenestram, vt frangerent iactauerunt, & cum casu aduerat abiectio, nõ defuit manus angelica, quæ ampullam spiritali subuectione deduceret, proiecta casum sentire non potuit: Deo muni-ente illæsa inter saxa confedit.

A Canibus sunt discepti qui Eucharistiam illis obiecerunt.

Ru-

Rupertus Tuitiensis Abbas, in libro de incendio oppidi Tuitiensis cap. 3. de sacro corporali, (cui in tremendis imperijs imponitur corpus Dominicum) flammis obiecto. in quod ignis vim suam exercere non potuit.

CAP. XVI.

DVM adhuc primas concessas sibi præde partes festius ignis voraret, vltius linguam prætedens cunctos luce maligna terreret, quidam de fratribus raptum è sacrario ferès corporale Dominicum longo hastili supernè illigatum flammis obuius stetit, sperans quod tam sacra supellectili cessurus foret ignis, omnisque potestas inimici: Cumque tali modo non cederet ignis, ille persistès fide non ficta & temeritate non improbanda, ipsum hastile cum corporali medijs flammis fortiter intrusit, aliquandiu agitans quasi sæuientem confoderet ignem, donec vsque ad ipsum prorupit flamma rebellis, eumque penè afflavit. Tunc demùm absistès, & hastile quod tenebat partim ambustum, corporale autem illæsum, mirum dictu, & incontaminatum ignibus abstrahens, quantocius absoluit, & conuolutum flammis, quo potuit altius iniecit, optans & sperans, quod ex immisione eius domino volente opprimeretur, & deficeret quasi strangulatus ignis. At ille videlicet magnus, & à Deo permissus ignis mirò modo corporale integrum occulta & incognita vi de medio sui reiecit, & longius repulit in eam
villæ

villæ partem, quæ sibi concessa non fuerat, & ubi, sicut manifestum est, nociturus erat. Quæ non delectet tantum vidisse vel videre miraculum. Deniq; Corporale iam dictum sic integrum & illesum relatum est, ut tamé signum habeat non indecòrum, videlicet lineam subrufam, cum sit ipsum, ut prius erat, totum candidum. Hoc nimirum melius placet, quàm si nulla penitus incendij nota inesset, quia clarius ex hoc memoriale est, & inter omnem eiusmodi sacram supellectilè agnosci debet.

Rupertus Tuitiensis eodem libro cap. 4. de miraculosa Monasterij Tuitiensis ab eodem incendio protectione.

CAP. XVII.

CVM solutis habenis totum, ut iam supra dictum est, castellum intus & exterius possideret incendium, me procul sedente inter intactas ab igne domos, ita tamé ut spectare possem illud triste spectaculum, scilicet vndantia cacumina flammarum, stetit in editiore tecto, quæ diceret, ardere ipsam sancti Urbani basilicam, videlicet sitam ante valvas monasterij parochianam Ecclesiam. Actû putavi, & de liberatione ipsius monasterij penè desperavi, nisi quod in memetipso canebat spiritus meus, in ira misericordiæ memor *Abac. 3.* ris. Deinde post moram non modicam cœpit illud quoque intra memetipsum canere interior homo: Benedico te pater Domini mei IESU CHRISTI, quia per filium tuum ignis extinctus

ctus est à latere meo. Et ita factum erat. Venerunt quippè continuo, qui dicerent decidisse incendium, saluumque & incolume reliquisse cum clastro monasterium, tantum autem conlaterales domos siue officinas omnes cum arcis in fauillâ & cineres esse redactus. Quis hæc sperare poterat? Quis nisi Deus hoc facere potuisset, cuius auxilium multitudo populi vtriusque sexus ex vltiore Rheni littore prospectans, suppliciter & deuotissimè inclamabat? Viderunt enim plerique illorum, & hoc publicè fatètur, quia viderunt virum speciosissimum super monasterij culmen læuo latere siue cubitu innixum, & subleuatam manu dextera impetum ignis abigètem, qui iam turrim campanariam introrsum corripuerat.

Rupertus Tuitiensis eodem in libro cap. 4. & 5. quomodo corpus Christi unà cum pixide lignea, in qua asseruabatur, incendio circumquaque seuiente, intactum permanserit.

CAP. XVIII.

AVDITO hoc bono nuncio reuertebat post noctem tristem die reddito, & ecce Parochianus sacerdos Ecclesiæ, supra memorata nomine Stephanus diuulgabat, mihi maximè deuariare properans, dulce & iucundum miraculum, signum valde bonum, magnumque & euidentis vigilantis circa nos diuinæ propiciationis iudicium. Pixidem ligneam, & in ea corpus Dominicum habuerat
secus

secus altare de more repositum, in fenestra si-
ue absida introrsus in muro tegulis liguris
compacta cum ostiolo & fera. Erant autem
cum iam dicta pixide & alia vascula ad sacrū
ministerium pertinentia, videlicet alia pixis
hostias continens, non consecratas, ampulla
quoque vinaria, & ipsa stannea, & vasculum
thuris, & candelæ, & aliquid lini, quorum
meminisse nos exigit causa tanti miraculi.
Denique in illa fortitudine vehementis incē-
dij, cum non solum ipsa basilica, verum etiam
totum castelli spacium quasi vnus esset cami-
nus multo maior quam ille Babylonius ignis,
cuius flamma diffusa est supra fornacem qua-
draginta nouem cubitis, cum fragmenta quo-
que trabium ardētium decidentia, signa quo-
que metallica miro modo ardendo sponte cō-
crepantia, & concrepando ardentia, de altitu-
dine ardentis campanariæ turris excidissent
non solum fracta, verum etiam penè liquefa-
cta, & taliter prolapsa omni materia coangu-
statum intra muros basilicæ amplius sauiet
incendium, arsit simul & ipsa absida cum om-
nibus supra dictis, quæ intus erant reposita,
nimirum leuiter & citò pro magnitudine in-
cendium sicut stipula, vel quasi exiguum fœ-
ni: sola autem pixis illa cum corpore Domi-
nico incolumis & intacta permansit. Mox er-
go vbi sacerdos iam dictus accessum habere
potuit, dolens, vt fatebatur, quia cum turbare-
tur instante incendio, & aliqua exportaret,

C vel

vel exportari faceret, oblitus fuerat tollere corpus Dominicum, amouit quantotius congeriem lignorum, fauellarumque ardentium, & introspectans, reperit hoc insigne miraculum. Protinus excipiens, & cunctis videntibus, qui aderant, illud fidei nostræ sacramentum demonstrans atque diulgans, venit ad me gaudens, & suam oblitus negligentiam propter abundantiam lætitiæ, licet non sine tristitiæ nebula, pro damno quod acciderat. Nox enim quædam adhuc toto illo die erat in cordibus nostris, & quasi graui somno pressi mentis nostræ oculi nondum valebant prospicere ortum solis, id est, claritatem diuinæ præsentia fulgentem circa nos, siue in medio nostrum tribus miraculis, isto prægrandi & cæteris duobus, quæ suprâ narraui. Sequens orat dies Dominica, & ego circa horam fere tertiam perrexi, & multis sequentibus vel præsentibus locum intuitus sum, & opus virtutis consideravi admiratione dignum, cum quo & illud accedebat ad gaudium, quod altare considerabamus inuiolatum, cum cohærentes altari lapides magni, qui coram strati iacebant, fracti & in frusta diuisi essent magnis molibus fragmentorum, id est trabium ab incendio fractarum, & ardendo cadentium.

*Eusebius Casariens. Eccles. hist. libr. 6. cap. 34.
De Serapione, qui non potuit mori nisi præcepta Eucharistia.*

C A P. X I X.

Dio

Dionysius ad Fabianum scribens, intexuit quandam historiam, dignam memoria, dicens, Serapionem quendam fuisse apud Alexandriam. Vnum ex his qui lapsi sunt, eundemque saepe deprecatum, vt susciperetur, nec tamen impetrasse. Oppressum deinde hunc aegritudine, ita vt triduo iam sine voce prorsus iaceret: paululum vero quarta die respirantem, vocasse ad se filiam suam, & dixisse: Quousque me detinetis? Quæso vos, citò aliquis presbyterum roget, vt possim aliquando dimitti. Et cum hæc dixisset, rursus sine voce permansit. Abijt cursu puer ad presbyterum noctis tempore: infirmabatur presbyter, venire non potuit: tamen quia præceptum fuerat à me, vt lapsis in exitu nemo reconciliationis solatia denegaret, & maximè his, quos prius id rogasse constaret, parum Eucharistiæ puero, qui ad se venerat, dedit, quod infusum iussit seni præberi. Regrediente adhuc puero, antequam regrederetur domum, rursus Serapion respiciens: Redisti, inquit, fili? Et, licet presbyter venire non potuit, tu tamen imple, quod tibi præceptum est, vt possim discedere. Cumque esset completa solennitas. velut catenis quibusdam, vinculisque diruptis, lætiores iam spiritum reddit. Ex quo, inquit, constat certissimè, huius boni auxilio nullum debere fraudari.

C 2

D. Am-

D. Ambrosius in oratione funebri 1. de obitu Satyri fratris sui. Satyrus Ambrosij frater Eucharistiam collo appensam habens, in naufragio incolumis seruatur.

CAP. XX.

Quid igitur obseruantiam eius erga Deum cultum prædicem. Qui priusquam perfectioribus esset initiatus mysterijs, in naufragio constitutus, cum ea, qua veheretur, nauis scopuloso illisa vado, & vrgētibus hinc inde fluctibus solueretur, non mortem metuens, sed ne vacuus mysterij exiret à vita, quos initiatos esse cognouerat, ab his diuinum illud fidelium sacramentum poposcit: non vt curiosos oculos infereret arcanis, sed vt fidei suæ consequeretur auxilium. Etenim ligari fecit in orario, & orarium inuoluit collo, atque ita se deiecit in mare, non requirens de nauis compage resoluta tabulam, cui supernatans inuaretur, quoniam fidei solius arma quaesierat. Itaque his se tectum atque munitum satis credens, alia auxilia non desiderauit. Simul fortitudinem eius spectare licet, qui fatiscente remigio non quasi naufragus tabulam sumpserit, sed quasi fortis ex seipso adminiculum suæ virtutis assumpserit. Nec deseruit spes, nec fefellit opinio. Denique primus seruatus ex vndis, & in portum terrenæ stationis euectus, præsulem suum, cui se crediderat recognouit, statimque vbi etiam ceteros seruos suos, vel ipse liberauit, vel liberatos cõperit,

neg-

negligens facultatem, nec amissa desiderans
 Dei Ecclesiam requisivit, ut ageret gratias li-
 beratus, & mysteria aeterna cognosceret, pro-
 nunciando, nullum referenda gratiae maius esse
 officium.

*Ex vitis sanctorum Patrum, contigit au-
 tem circa annum Domini 392. & citatur à
 Joanne Gavetio in consensu vniuersalis Ec-
 clesiae de veritate corporis Christi in Eucha-
 ristia Centenario 4. De Eucharistia in pu-
 erulum mutata, itemque in carnem san-
 guine cruentatam, propter quendam incre-
 dulum.*

CAP. XXI.

Dixit Arsemias de quodam sene in Sciti,
 qui erat magnus in hac vita, simplex au-
 tem in fide, & errabat, quia idiota erat,
 & dicebat non esse naturaliter corpus Christi
 panem consecratum, quem sumimus, sed fi-
 guram eius. Hoc audientes duo senes, illum
 dicere hunc sermonem, & scientes quia mag-
 na esset vita eius & cōuersatio, cogitauerunt,
 quod innocenter & simpliciter hoc diceret,
 venerunt ad illum & dicunt ei: Audiuius
 Abba sermonem cuiusdam infidelis, qui di-
 cit: quia panis, quem in sacra communione
 sumimus, non est naturaliter corpus Christi
 secundum veritatem, sed figura eius. Senex au-
 tem respondit eis. Ego sum, qui illud dixi. Illi
 autem rogabant eum, dicentes: Non sic credas
 Abba, sed sicut Ecclesia Catholica tradit. Nos

*Lib. de prou-
 dentia 2. con-
 templatione.*

*Huius mira-
 culi meminit
 Guimundus
 lib. 3. de
 Eucharistia.*

autem credimus, quia panis ipse corpus Christi est, calix ipse sanguis Christi secundum veritatem, & non secundum figuram: sed sicut in principio puluerem de terra accipiens plasmavit hominem ad imaginem suam, & nemo potest dicere, quia non erat imago Dei, quamuis de terra & puluere sit: ita & panis, quem dixit, quia corpus meum est, credimus quia secundum veritatem corpus Christi est. Senex autem ait eis: Nisi re ipsa cognouero, non mihi satisfacit ratio vestra. Illi verò ei dixerunt, Deprecemur Deum hebdomada hac de mysterio hoc, & credimus, quia Deus reuelabit nobis. Senex autem cum gaudio suscepit sermonem istum; & deprecabatur Deum dicens: Domine tu nosti, quia non ex malitia incredulus sum rei huius, sed quod per ignorantiam errem. Reuela ergo mihi Domine IESV CHRISTE quod verum est. Sed & illi abeuntes in cellas suas rogabant & ipsi Deum, dicentes: Domine IESV CHRISTE, reuela seni isti mysterium hoc, vt credat, & non perdat laborem suum. Exaudiuit Dominus vtrosque, & hebdomada completa, venerunt Dominico die in Ecclesiam, & sederunt ipsi tres soli super sedile stirpeum, quod in modum fascis erat ligatum, medius autem sedebat senex ille. Aperti sunt intellectuales eorum oculi, & quando positi sunt panes in altari, videbatur tribus illis tantummodo tanquam puerulus iacens

cens

eens super altare, & cum extendisset presbyter manus, ut frangeret panem, descendit angelus de caelo, habens cultrum in manu, & sacrificauit puerulum illum, sanguinem vero eius excipiebat calice. Cum autem frangeret presbyter in parua frustra panem, etiam angelus incidebat membra illius pueri in modicas partes. Cum vero accessisset senex ut acciperet sanctam communionem, data est ipsi soli caro sanguine cruentata. Quod cum vidisset pertimuit, & clamauit dicens: Credo Domine, quia panis, qui in altari ponitur, corpus tuum est: & calix sanguis tuus est. Et statim facta est illa caro in manu eius panis secundum mysterium, & ore sumpsit illum agentes gratias Deo. Dixerunt autem ei senes illi, DEVS nouit humanam naturam, quod non potest uesci carnibus humanis, & propterea transformauit corpus suum in panem, & sanguinem in vinum.

D. Ioannes Chrysostomus lib: 6. de Sacerdotio.

Quomodo tempore sacrificij Missae locus altari vicinus Angelorum choris plenus sit, atq; huiusmodi angelorum multitudinem a quodam conspectam esse.

C A P. X X I I.

CVM autem (Sacerdos) Spiritum sanctum inuocauerit, sacrificiumque horrore ac reuerentia plenissimum perfecerit, communi omnium Domino manibus assidue pertractato, quare ex te, quoto illum in ordine

C 4 collo-

*Incredulo
vertitur E
charistia in
carnē sangui
ne cruentatā.*

*Cur caro Chri
sti in sacra
mento specie
panis obte
gatur.*

*Missae sacrifi
cium horrore
& reuerētia
plenissimū.*

collocabimus? quantam autem ab eo integritatem exigemus? quantam religionem? considera enim quales manus illa administrantes esse oporteat: qualem linguam, quæ verba illa effundat, qua denique re non puriorem sanctioremque esse conueniat animam, quæ tantum illum, tanquam dignum spiritum receperit. Per id tempus & angeli sacerdoti assident, & coelestium potestatum vniuersus ordo clamores excitat, & locus altari vicinus in illius honorem, qui immolatur, angelorum choris plenus est. Id quod credere abundè licet, vel ex tanto sacrificio, quod tum peragitur. Ego verò & commemorantem olim quendam audiui, cum diceret senem quendam, virum admirabilem, ac cui reuelationum mysteria multa fuissent diuinitus detecta, sibi narrasse, se tali olim visione dignum habitum à Deo esse, ac per illud quidem tempus repente angelorum multitudinem conspexisse (quatenus aspectus humanus ferre poterat) fulgentibus vestibus indutorum altare ipsum circumdatum: denique sic capite inclinatum, ut si qui milites præfente rege stantes videat.

D. Ioannes Chrysost. lib. 6. de Sacerdotio, qui ex hac vita emigraturi pura conscientia Eucharistiam participant, ab angelis deducuntur, propter reuerentiam tanti sacramenti.

CAP. XXIII.

Alius

ALIVS quidam mihi narrauit, non ille quidem ab alio edoctus, sed dignus habitus, qui id & vidisset ipse, & audiisset, quod qui de hac vita emigraturi sunt, si mysteriorum huiusmodi cum pura ac munda conscientia fuerint participes, spiritum efflaturi, ab angelis illorum animas satellitum more stipantibus, propter assumptum illud sacram, hinc recta in coelum abducuntur.

Ex Hermio Sozomeno lib. 8. Ecclesiastica historia cap. 5. contigit autem circa annum Domini 412. De muliere qua in sumenda Eucharistia virum fallere volens. panem vulgarem loco Eucharistia ex composito sumens, eundem in lapidem conuersum percussit.

CAP. XXXIII.

VIR quidam è Macedoniana hæresi vxorem eiusdem opinionis habebat. Hic cum Ioannem Chrysostrum, quomodo de Deo sentiendum esset docentem audisset, dogma illius laudabat, & vxorem quoque vt secum sentiret, hortabatur. Cùm verò illa magis nobilium mulierum sermonibus, quàm illius consuetudini obtemperaret, & post frequentes admonitiones vir illius nihil effecisset: nisi inquit, in diuinis consors fueris, neque in vita communione post hac eris. Mulier hoc audito, & consensum pollicita, rem eam famulae cuidam communicat, quam sibi fidam esse iudicabat, illiusque opera ad fallendum

C 5 virum

virum vitur. Circa tempus autem mysteriorum (sciunt initiati quid sit, quod dico) illa quod accepit continens, quasi oratura procumbit: famula astans clanculum illi dat panem, quem secum in manu attulerat. Hic cum dentibus admoueretur, in lapidem congelascit. Mulier perterrefacta metuens ne quid sibi mali propter eam rem, quæ diuinitus acciderat, contingeret, ad Episcopum cursu contendit, ac seipsam prodens lapidem ostendit, adhuc morfi vestigia habentem, & materiam incognitam, coloremque admirabilem ostendentem, simulque veniam cum lachrymis petens, viro suo cōsensuram se pollicetur. Quod si hoc cuipiam incredibile videtur, lapis ille testis est, qui etiamnum inter clinodia Ecclesie Constantinopolitane asservatur.

Ex vita S. Euthymij Abbatis authore Cyrillo Eremita, que habetur in Tomo Suriy 20. Ianuarij. Contigit autem ante annum Domini 503. S. Euthymium sacrificantem lux immensa completitur, cum astante sibi Domitiano. Et quomodo Euthymius angelos secum sacrificio ministrantes viderit.

C A P. X X V.

EX hominibus quidem excessit Theodosius, à Ruba verò ad Lauram redit magnus Euthymius, & aliquando quidem vno sabbatorum, ille quidem Deo ministrabat, & ei incruentum obtulit sacrificium. Domitianus autem astabat ad dexteram cum mystico

Missæ incruentum sacrificium.

stico illo ventilabro, cum iam esset ter sancti glorificatio. Terebonque Saracenus, & Chryssippi frater Gabriellus, alter quidem prope, alter verò stans intra aram, o magnam Christe tuam in Enthymium gratiam, vident ignem *Nota visionē* veluti in quodam diffusum linteo desuper descendentem, quin etiam ipsum Enthymium & cum eo Domitianum intus complexum sic circa ipsos permansisse ab initio, ter sancti usque ad completum ministerium. Terebon autem metu correptus & exterritus ab ara recessit: & non amplius audacter & temere ingressus est adita, sed in templi constitit vestibulo, cum magna in synaxim reuerentia, ut mihi postea narrauit Cyriacus anachoreta, qui hæc audierat à Terebone & Gabriello, qui viderant. Aiunt verò eum quoque aliquando dixisse quibusdam fratribus, qui cum eo seorsum versabantur, quod sæpè videret terribilem angelorum visionem vna secum Deo ministrantem, & sacra contrectantem, & quod in Dominici corporis sumptione aliquos *S. Enthymii sæpè videt angelos secū sacrificio ministrantes.* quidem ex ijs qui accedebant videret illuminari: aliquos autem veluti obscurari, & morte affici, quicumque scilicet erant indigni ea luce.

D. Gregorius Magnus libr. 3. Dialogorum ca. 3. Agapetus Pontifex Romanus mutū & claudum peractis Missarum solennijs, à terra erigit eidemq; post porrectum corpus Dominicum, vsque lingua restituit.

C A.

POST non multum temporis exigente causa Gothorum vir quoque beatissimus. Agapetus huius sanctæ Romanæ Ecclesiæ Pontifex: cui Deo dispensante deseruio, ad Iustinianum Principem accessit. Cui adhuc proficiente quadam die in Græciarum iam partibus, curandus oblatum est mutus & claudus qui neque vlla verba edere, neque ex terra vquam surgere valebat. Cumque hunc propinquus eius scientes obtulissent: vir Domini sollicitè requisivit, an curationis illius haberent fidem. Cui dum in virtute Dei ex autoritate Petri fixam salutis illius spem habere se dicerent: protinus vir orationi incubuit, & Missarum solennia exorsus, sacrificium in conspectu Dei omnipotentis immolauit. Quo peracto ab altari exiens, claudi manum tenuit, atque assistente & aspiciente populo, eum mox à terra in proprijs gressibus erexit. Cumque ei Dominicum corpus in os mitteret: illa dum muta ad loquendum lingua soluta est. Mirati omnes, flere præ gaudio cœperunt: eorumque mentes illico metus & reuerentia inuasit.

Paschasius Corbiensis lib. de corpore & sanguine Domini in Eucharistia cap. 40 & sequentibus. Plegilus presbyter inter Missarum solennia videt Christum in forma pueri in Eucharistia.

Nemo qui sanctorum vitas & exempla
 legerit potest ignorare, quod sæpè hæc
 mystica corporis & sanguinis sacra-
 menta, aut propter dubios, aut certè propter
 ardentius amantes CHRISTUM visibili specie
 in agni forma, aut in carnis & sanguinis colo-
 re monstrata sint, quatenus de se CHRISTUS cle-
 menter adhuc non credentibus fidem faceret:
 ita vt dum oblata frangitur vel offertur ho-
 stia, videretur agnus in manibus, & cruor in
 calice, quasi ex immolatione profluere, vt
 quod latebat in mysterio, patesceret adhuc du-
 bitantibus in miraculo. Fecit enim hoc pietas
 diuina quibusdam iam credentibus, & tamen
 adhuc dubitantibus, vt & ipsi quoque fiduci-
 am de veritate perciperent, & alij de miracu-
 lo ad fidem solidarentur, & de CHRISTI gratia
 eandem fidem vbiuis participarent. Sed quia
 duri corde sumus, voluit diuina mansuetudo
 in quibusdam omnibus satisfacere, vt vltcrius
 de his iam nemo dubitet. Quod autem dixi sæ-
 pè quibusque ardentius Christum amantibus
 hæc præmonstrata fuisse, vnum è pluribus pæn-
 dam. Nam quidam presbyter fuit religiosus
 valdè Pegilus nomine, frequenter Missarum
 solennia celebrans ad corpus sancti Nini Epi-
 scopi & Confessoris, qui cum digno modera-
 mine sanctam CHRISTO propitio duceret vi-
 tam, coepit omnipotentem Deum pijs pultare
 precibus, vt sibi monstraret naturam corporis
 Christi atque sanguinis. Itaque non ex infide-
 litate,

*Cur miracu-
 la circa S. Em-
 charistiam à
 Deo ostensa
 sint.*

litate, vt assolet, sed ex pietate mentis ista petiuit: fuerat enim à puero diuinis legibus imbutus, & propter amorem superni regis olim patriæ fines, & dulcia liquerat arua, vt Christi mysteria exul sedulo disceret. Idcirco eius amore magis succensus, quotidie preciosa munera offerens, poscebat sibi præmonstrari, quæ foret species latitans sub forma panis & vini. Non quia de corpore CHRISTI dubius esset, sed quia vel sic CHRISTVM cernere vellet, quem nemo mortalium iam super astra leuatum in terris conspiciere potest. Venerat ergo dies, & idem celebrans piè solennia Misfarum more solito procubuit genibus. Te deprecor, inquit, omnipotens, pande mihi exiguo in hoc mysterio naturam corporis Christi, vt mihi liceat eum prospicere corporeo visu, & formam pueri, quem olim sinus matris tulit vagientem, nunc manibus contrètare. Qui dum talia precaretur, Angelus de cœlo veniens affatur: Surge, inquit, properè, & si CHRISTVM videre placet, adest præfens corporeo vestitus amictu, què sacra puerpera gessit. Tum venerabilis presbyter pavidus, ab imo vultu erigens, vidit super aram patris filium puerum, quem Simeon infantem portare suis vlnis promeruerat. Cui angelus, inquit, quia CHRISTVM videre placuit, quem prius sub specie panis verbis mysticis sacrare solebas, nunc oculis in specie & manibus attrecta. Tum sacerdos cœlesti munere
fre-

fretus, quod dictu mirum est, vlnis tremen-
 tibus puerum accepit, & pectus proprium
 Christi pectori iunxit. Deinde profusus in
 amplexum dat oscula Deo, & suis labijs pres-
 fit pia labia Christi. Quibus ita exactis precla-
 ra filij Dei membra restituit in verticem alta-
 ris, & repleuit coelesti pabulo Christi men-
 sam. Tunc rursus humo prostratus, deprecatus
 est Deum, vt dignaretur ipse iterum verti in
 pristinam speciem. Qui expleta oratione sur-
 gens à terra, inuenit corpus Christi in for-
 mam remeasse priorem, vt deprecatus fuerat.
 Et ò mira omnipotentis dispensatio, qui ob v-
 nius desiderium ita se prebere dignatus est vi-
 sibilem, non in figura agni, vt alijs quibusdam
 sub hoc mysterio, sed in forma pueri, quate-
 nus vt veritas patesceret in ostenso, & sacer-
 dotis desiderium impleretur ex miraculo, no-
 straque fides firmaretur ex relatu. Verunta-
 men non prius idem communicasse pueri
 corpus & sanguinem legimus, quam rediret
 in prioris formæ speciem, ne absurdum vide-
 retur, quod præsumperat, & fides vberius re-
 quiratur interius in eodem, quod exterius vi-
 su conspexerat.

*Ex lib. 2. cap. 3. vite S. Bernardi per Abba-
 tem Guilhelmum conscripte. Mulier da-
 moniaca liberatur per D. Bernardum, qui
 sacram patenam, cui corpus Dominicum in-
 posuerat, obsessa capiti superimponens, per
 terribile creatoris presentia demonem migrare
 compellit.*

C.A.

INter eos qui vexabantur mulier grandaeva, cuius Mediolanensis, & honorata quendam matrona usque ad Ecclesiam beati Ambrosij post B. virum à multis tracta est. In cuius peccatore pluribus annis diabolus sederat, & iam ita suffocauerat eam, ut visu & auditu & verbo priuata, frendens dentibus, & linguam in modum promuscidis elephantinae protendens, monstrum non foemina videretur. Sordida eius facies, vultus terribilis, flatus foetidus, inhabitatoris sathanæ colluua testabantur. Hanc cum aspexisset vir Dei, nouit inhaerentem ei, & inuisitatum diabolum, nec facile egressurum de domo, quam tanto possederat tempore. Conuersus ad populum (cuius innumera aderat multitudo) orare iubet attentius, & clericis & monachis secum iuxta altare assistentibus, mulierem ibidem iubet constitui & teneri. Illa verò reluctans, & vi diabolica non naturali virtute recalcitrans, non sine aliorum iniuria, ipsum Abbatem pede percussit. Quod diaboli ausum mansuetè ille contempsit, ad expulsionem non indignatione iræ, sed pacifica & humili supplicatione Deum inuocat adiutorem, & ad immolationem hostiæ salutaris accedit. Quoties tamen eandem hostiam sacram signat, toties ad mulierem quoque conuersus, eodem signo crucis edito spiritum nequam athleta fortis impugnat. Nam ut ille malignus quoties aduersus eum signum crucis

cis
fau
tol
ne
vir
mi
per
pro
cep
cor
est,
in t
vid
hui
spiri
ius
præ
mar
tam
ben
nen
den
dit,
est n
qua
fion
lo m
toru
xera
sibu
Deu

cis

eis intenditur, percussum se indicans acrius
fauit, & recalcitrans contra stimulum quidnā
toleret, prodit inuitus. Expleta autem oratio-
ne Dominica, efficacius hostem aggreditur
vir beatus. Patenę siquidem calicis sacrum Do-
mini corpus imponens, & mulieris capiti su-
perimponens, talia loquebatur: Adest ille qui
pro nostra salute passurus: nunc, inquit, prin-
ceps huius mundi eijcietur foras. Hoc illud
corpus, quod de corpore virginis sumptum
est, quod in stipite crucis extensum est, quod
in tumulo iacuit, quod de morte surrexit, quod
videntibus discipulis ascendit in coelum. In
huius ergo maiestatis terribili potestate, tibi
spiritus maligne præcipio, vt ab hac ancilla e-
ius egrediens, contingere eam deinceps non
præsumas. Cumque eam inuitus deferens, &
manere vltra non valens atrocius affligeret,
tam magnam iram quàm modicum tempus ha-
bens, rediens pater sanctus ad altare, fractio-
nem hostiæ salutaris ritè compleuit, diffun-
dendamque in populum pacem ministro de-
dit, & confestim pax & salus integra reddita
est mulieri. Sic ille nequam diuina mysteria
quantæ sint efficientiæ & virtutis, non confes-
sione, sed fuga coactus ostendit. Fugato diabo-
lo mulier, quā in tantorum sartagine tormen-
torum carnifex pestilens tanto tempore fri-
xerat, mentis suæ compos effecta, redditus sen-
sibus & ratione, reuoluta intra fauces lingua
Deum confessa, gratias egit, & intuita curato-

D rem

rem suum pedibus eius aduoluta est. Ingenter per Ecclesiam attollitur clamor, omnis ætas inuolat Deo, personant æramenta, benedicuntur ab omnibus Deus, excedit veneratio modum, & seruum Dei supra hominem (si dici fas est) liquefacta charitate ciuitas veneratur.

Thomas à Cantiprato lib. de apibus cap. 63. qui vixit anno 1267 De S. Euchristia, quæ à terra suaapte virtute sublimata per æra feruatur in altare. ibidemq; in specie venustissimi pueri apparuit ac deinde in faciem Christi spineam habentis coronam, & crucentatam iransformata est.

CAP. XXI X.

Oppidum Duacése amplum & magnum est inter Cameracum & Atrebatum nobilissimas ciuitates. Hic in Ecclesia Canonorum sancti Amati Episcopi cum sacerdos in Pascha communicato populo corpus Christi super terram stupidus inuenisset, genibus flexis eleuare tentasset, mox per se in aëra sublimatum, panniculo, quo consecratus digitos sacerdos detergere solet, inhæsit. Clamans igitur sacerdos, canonicos vocat, accurrunt illi, spectant in panno corpus viuificum in specie faciei venustissimi pueri, & mox conuocato populo ad spectaculum, præsentatur, & indifferenter nulli tanta cœlitus visus denegatur. Hæc cum audissem, fama vulgante, veni in oppidum, quod prædixi, accessi ad Duacanam Ecclesiam, cui optimè notus eram, peti videre

videre miraculum: annuit ille, præcepit ut fieret, aperta est theca, concurrunt populus, moxque ubi pixis reuoluitur, clamant omnes: ecce iam video, ecce conspicio Salvatorem. Stabant ego attoniti, nihil videns, nisi tantum speciem panis albilissimi, nihil quidem mihi conscius, quare corpus sacrosanctum in specie pueri cum cæteris non viderem. Nec diu cum ista mecum voluerem, ecce vidi faciem in mensuram ætatis plenitudinis Christi, spineam habentem coronam in capite, & duas guttas sanguinis de fronte ex utraque parte nasi descendentes.

Thomas Waldensis lib. contra Ioannem Viclephum. Contigit circa annum 1384 de quodam sartore qui nolens reuerentiam exhibere S. Eucharistia ait araneam reuerentia digniorem. moxq; de alto culmine tecti, ingens & horrida visu aranea ad os blasphemi directo filo peruenit.

C A P. X X X.

Historiam refero, quam ego præsens vidi oculis carnis meæ, in cathedrali Ecclesia sancti Pauli Londini, ubi Venerandus Cantuariensis Antistes foelicis recordationis Thomas Arundelius, filius & frater comitum, pro loco iudicij (assistentibus sibi Noruicensis Ecclesiæ tunc Præsule Alexandro & alijs) residens Episcopali sede, verba quædam, & interrogationes proponebat de fide Eucharistiæ, ad quendam sartorem de parti-

D a bus

bus Vuigornia deprehensum in hæresi. Cumque flecti omninò non posset, nec aliud quam benedictum panem sacratissimam hostiam volebat appellare vel credere, tandem iussus facere reuerentiam hostiæ, respondit blasphemus. Verè, inquit, dignior est aranea, reuerentia. At ilicò de alto culmine recti descendens ingens & horrida visu aranea, ad os blasphemi directo filo peruenit. Et dum sartor loqueretur, vt intraret per polluta labia aranea, sollicitè laborabat. Astitit illustris princeps Thomas Exoniensis dux, tunc regni Cancellarius, & vidit prodigum. At prædictus Archiepiscopus statim surgens cum alijs exponit omni illic collecto populo, quid vltrix manus Domini faceret in blasphemum. Nec mora, qui preciosissimæ carni agni præelegit araneam peccatricem carnem suam flammis deuorandam amisit: vt esset fauilla peior aranea. Ecce doctrinam foedam & amaram errantium, qui sacramentum optimum sic in figuram attentant, vt idolum faciant.

Nicolaus Basilius & Laurentius Surius in additione ad Chronica Ioannis Naucleri. Quomodo sacrilegus quidam Paulus Formicorium cum S. Eucharistia Iudeo cuidam vendidit, qui cum pugione eam pungeret, tandem sanguinis gutta ex ea emanarunt, pluramq; alia stupenda circa eandem S. Eucharistiam contigerunt.

C A P. X X X I.

Anno

A NNO 1510. die Februarij intempesta
 noctis hora circiter vigiliam noctis se-
 cundam, homo quidam sacrilegus no-
 mine Paulus Form patria Pomeranus, Ecclesi-
 am furtiuè intrauit, atque ciborum perfrin-
 gens capsellam, in qua venerabile Sacramen-
 tum Eucharistia reconditum seruabatur de-
 auratum cum hostijs & particulis duabus con-
 secratis furatus est. Sequenti autem die furti
 precium existimans, monstratile cum parti-
 cula vna Iudæo cuidam emendū obtulit. Nam
 antea particulam alteram indignus furcifer
 deglutiuerat, Iudæus verò capsulam, siue mō-
 stratile considerans, maius, ait, & multò esset
 carius, quòd his inclusum fuit vasculis, quod
 si portasses digno precio redemissem. At sa-
 crilegus ille excoecatus malitia de sinu alte-
 ram extrahens hostiam, Iudæo appretiandam
 tradidit. Verum Iudæus appenso vili pretio
 nouem grossis, quorum duo & triginta flore-
 num Rhenensem faciunt, Domini & saluato-
 ris nostri corpus sub sacramentalibus specie-
 bus velatum ab iniquo venditore emit. Vt cun-
 que actum sit, mordet reum scelus cōmissum,
 timetque semper seua & perturbata conscien-
 tia, fugit mercator iniquissimus ad Vuendos,
 vbi fama peruolante factum innotuit. Reuer-
 sus tandem ad propria, sacrilegus captus, atq;
 in tortura positus crimen confitetur, ac rei ge-
 stæ ordinem recitat. Iudæus verò, qui Domi-
 nicum corpus emerat, ad nudam superposi-
 tum

tum mensam, pugione sæpius vibrato transfo-
rare tentabat, sed Deo volente inter tot puncti-
ones hostia permansit integra. Quod videns
malitia excœcatus Iudæus, in furiam actus di-
xit, Si es Christianorum Deus, manifesta te in
nomine mille dæmoniorum. Quo dicto citi-
us in tres scissa partes particula sanguineo per
circumferentiam immaduit rubore. Territus
Iudæus, particulas panno inuolutas mensam
vnum apud se retinet, & deinde duobus alijs
Brandeburgi & Stendelij morantibus singu-
las particulas mittit, tertia sibi referuata, qui
rursum mensæ impositam pugione conficit,
vnde sanguinis guttulæ dimanarunt. Conser-
uatus ille, & veritus se proditum iri, particu-
lam absumere nititur, sed non valet: dein mit-
tit in aquam, at illa enatat: tertio in ignem
proijcit, sed nihil id hostiæ nocet. Ad extre-
mum sub Paschatis solennitatem azymos co-
xit panes, particulamque massulæ azymi pa-
nis immixta in furnum iactauit, moxque fur-
nus alioqui obscurus resplenduit, & massula
illa in Iudæi faciem insiliuit.

Novo ille terrore correptus, massulam il-
lam cum particula alteri cuidam Iudæo tran-
smisit. Iam reserat prolata in publicum, &
Marchio Iudæos omnes in ipsius ditione mo-
rantes Berlinum acciri, & in vinculis teneri
iussit. Habita autem ex illis quæstione, præter
alia flagitia, non parum multa, falsi sunt se in-
tra paucos admodum annos septem Christia-
norum

norum infantes acubus & punctiōibus peremisse. Igitur lata in illos sententia 40. flammis traditi sunt. Tres alij Iudæi baptisma perceperunt quidem, sed postera die duo capite plexi sunt: tertius, pluribus pro eo rogantibus, vita donatus. D. Francisci institutum Berolini complexus est. Porro ter execrandus ille sacræ hostiæ proditor Paulus Form, candentibus discerptus ferris, in cinerem tadem voracibus flammis redactus est. Denique Iudæi omnes è tota Marchionis ditione ita proscripti sunt & extrusi, vt sub pœna capitis omni eis reditu interdum sit.

Iacobus de Vuriaco Episcopus Aconensis & Cardinalis libr. 2. cap 4 vita S. Maria de Oegnes. quomodo S. Maria de Oegnes in sacramentis Baptismi, S. Eucharistia & extrema vñtionis multa admiranda viderit.

C A P. X X X I I.

CVM esset aliquando in pago Nitrensi prope Niuellam, & ipsa presente puer quidam ad ostium Ecclesiæ catechizaretur, vidit impurum dæmonem à paruulo illo cum magna ignominia recedentem: eundemque è sacro fonte leuans apertis oculis vidit Spiritum sanctum in animam eius descendentem, angelorumque beatorum circa illum iam renatum frequentiam. Sæpius autem sacerdote sacram hostiam eleuante, inter manus eius vidit elegantissimi pueri speciem, & celestium spirituum exercitum cū multo lumine

D 4 def.

descendentem. Cùm autem post confectio-
nem sacramenta sacerdos perciperet, videbat
in spiritu Dominum in anima illius permanere,
eamque mirabili splendore illustrare
vel si indigne sumeret, Dominum cum magna
indignatione recedere. Porro autem etiam
tunc, quando in templo non erat, sed in cellu-
la, operis ex more oculis velamine candido,
orabat, Christo ad prolationem sacrorum ver-
borum in altare descendente, illa mirabili-
ter mutata, sentiebat aduentum eius. Denique
quando vnctionis extremæ sacramentum ipsa
presente ægroti percipiebant, illa Christum
cum sanctorum multitudine adesse sentiebat,
ægotumque illum misericorditer corrobo-
rantem, dæmones expellentem, animam pur-
gantem, sequē, dum membra eius vngerentur,
quasi in lumine per totum corpus eius diffun-
dentem.

*Ex lib 2 cap. 6, vite S. Bernardi de Aquita-
nie Duce, qui schismatis author à D. Ber-
nardo rogatus & monitus, nec acquiescens,
tandem à D. Bernardo per acta sacrificij con-
secratione, in presentia S. Eucharistie acri-
oribus verbis & comminationibus compul-
latus, epilepsia diuinitus corripitur, & mox
acquiescens sibi restituitur.*

C A P. X X X I I I.

Aquitaniæ Dux schismatis erat defensor
& author, aded vt quicumque suscepti-
oni Petri Leonis non subscribebant,
per-

persecutionibus expositi, alij damnis, alij
proscriptionibus mulctarentur, alij è sedibus
proprijs pulsi, exulare compellerentur. Huius
Ducis assensu quidam Gerardus Burdegalen-
sem occupat archiepiscopatum, & simul En-
golifinensem detinet Ecclesiam. Mittit igitur
Innocentius Papa Abbatem Clareuallensem,
& Ioslenum Episcopum Suefsionensem, vt
tam ipsum Gerardum, quam prædictum Du-
cem conuenirent. At ille iam eodem principe
persuaso impudenter in Ecclesiam Catholi-
cam, à qua se præcidebat, conuicia iaculari, &
pollicitam prius Innocentio subterfugere o-
bedientiam: Anacletum suum electum dig-
nius, & quicumque non obedirent, erroneos
& acophalos prædicare. Vnde factum est, vt a-
nimati & armati in insaniam clerici, publicè
ex ea die persecutionem Catholicis intenta-
rent. Prius tamen, quàm sic eorum propalata
fuiſſet, & obfirmata perfidia, obtulerat Abbas
sanctus in eorum Ecclesia sacrificium DEO.
Post cuius discessum decanus eiusdem Eccle-
siæ altare, in quo diuina mysteria celebrarat,
impiè quidem, sed non impunè confregit. Si-
quidem post breue tempus percussus à DEO,
cum animam exhalaret, domum in qua mori-
ebatur plenam vidit dæmonibus, & se dæmo-
nio iugulari clamitans, cultellum à circum-
stantibus postulabat, quem immergeret gut-
turi, vt extracto dæmone viueret. Sed diabo-
lus, cui datus erat, eum inter hæc verba extin-

D 5 xit,

xit, & pestilentem animam in infernum demerfit. Archipresbyter quoq; qui Petri inuasoris Pictauiensis Ecclesie synodum denunciabat, coram ipsis, quos ad conuentum perfidia inuitabat, a diabolo correptus est. Sed & in alios multos, qui in schismate feruentiores extiterant, manus diuina manifestum exercuerat ultionem. Propter hæc & alia huiusmodi ante homines confundi coeperat Gerhardus, & timens opponi sibi, quæ negari non poterant, conuentus publicos euadebat. Significatum est interim comiti per viros illustres, qui ad eum securius audebant accedere, quod Abbas Clareuallensis, & Episcopus Carnotensis, alijque Episcopi & religiosi viri colloquium eius expeterent, quorum erat studium, vt secum de pace Ecclesie, & de malo remouendo tractarent. Persuasumque est illi, ne tantorum virorum deuitaret colloquium, quia poterat fieri, vt communicato cum eis consilio, & facile esset, quod modo putabatur difficile, & quod videbatur impossibile, repentino prouentu possibile redderetur. Itaque apud Parinacum hinc & inde conueniunt, & in primis de diuisione Ecclesie, & de scissuræ obstinatione, quæ infra alpes in sola Aquitania quasi nebula corruptela confederat, multis modis & rationibus a seruis Dei comiti intimatum est, quod Ecclesia vna est, & quidquid extra eam est, quasi extra arcam iudicio Dei necesse est interire & dilui. Adducta quoque
 exem.

exempla Dathan & Abyron, quos reatu schif- *Nhm. 16. c. f.*
ratis terra viuos absorbuit, nec tanto malo
vindictam Dei aliquando defuisse monstra-
tum. His auditis comes ex parte sano vsus con-
silio, respondit se in obedientiam Innocentij
Papæ posse dare consensum, sed in restitutio-
nem Episcoporum, quos de sedibus suis expu-
lerat, nulla ratione induci, quoniam implaca-
biliter cum offenderant: & iurauerat se co-
rum pacem nullo tempore suscepturum. Diu
per inter nuncios protractus est sermo, & dum
vicissim verbis se mutuo occupant, vir Dei
efficaciora arma corripiciens, ad altare sanctum
oblaturus & supplicaturus accedit. Intraue-
rant Ecclesiam, quibus licebat diuinis inter-
esse mysterijs, comes sustinebat pro foribus,
Peractis igitur consecrationibus, & pace data
& diffusa in populum, homo Dei iam non se
agens vt hominem, corpus Domini super pa-
tenam ponit, & secum tollit, atque ignea fa-
cie, & flammeis oculis non supplicans, sed mi-
nax foras egreditur, & verbis terribilibus ag-
greditur ducem: Rogauimus te, inquit, & spre-
uisti nos. Supplicauit tibi in altero, quem iam
tecum habuimus conuentu seruorum Dei, an-
te te adunata multitudo, contempisti. Ecce ad-
te processit filius virginis, qui est caput & Do-
minus Ecclesiæ, quem tu persequeris. Adest
iudex tuus, in cuius nomine omne genũ cur-
uatur, cœlestium, terrestrium & infernorum.
Adest iudex tuus, in cuius manus illa tua ani-

ma deueniet. Nūquid & ipsum spernes? Nunquid & ipsum sicut seruos eius contemnes? Lachrymabantur vniuersi qui aderant, & orationibus intenti præstolabantur exitum rei, & omnium suspensa expectatio, nescio quid diuinum coelitus fieri expectabat. Vidēs comes Abbatem in spiritu vehemēti procedentem, & sacratissimum Domini corpus ferentem in manibus, expauit & dirigit, membrisque te- nebundis metu & dissolutis, quasi amens solo prouoluitur. Eleuatus à militibus rursū in faciem ruit, nec quippiam alicui loquens aut intendens in aliquem saluis per barbam defluentibus cum profundis efflans gemitibus epilecticus videbatur. Tum vir Dei ad eum propius accedit, & pede pulsans accliuem surgere iubet, & stare supra pedes, & Dei audire sententiam. Præsens est, inquit, Pictauiensis Episcopus, quem ab Ecclesia sua expulisti, vade & reconciliare ei, & in osculo sancto, pacis cum eo iungito fœdera, & ipse ad sedem suam eum reducito: & satisfaciens Deo, redde pro contumelia gloriam, & in vniuerso principatu suo diuisos & discordes ad charitatis reuocata unitatem. Subdere Innocentio Papæ, & sicut ei vniuersa obedit Ecclesia, tu quoque electo à Deo tanto pare Pontifici. Audiens hæc comes, auctoritate Spiritus sancti, & sanctorum sacramentorum præsentia victus, nec audebat respondere, nec poterat: sed statim occurrit, & in pacis osculo recepit Episcopum, & eodem

dem, qua cum abiurauerat manu, cum totius
 exultatione ciuitatis ad propriam sedem re-
 duxit. Sed & deinceps Abbas cum comite
 iam familiarius & suauius loquês, paternè eū
 monuit, ne ad tam impios & tam temerarios
 ausus vltra exurgeret, ne Dei paciētiam in tan-
 tis irritaret flagitijs, ne pacem factam in ali-
 quo violaret.

*Ioan. Nauclerus in Chronico, generatione 36.
 Ecclesia ex terramotu corruens, omnes oppri-
 mit, excepto sacerdote celebrante, & duobus
 ministrantibus.*

CAP. XXXIII.

Circa annum Domini 1074. in Sicilia ci-
 uitas Syracufana tanto terrémoto con-
 cussa est, vt Ecclesia ibidem infra Missa-
 rum solennia hominibus plena corrueret, &
 omnes vtriusque sexus homines opprimeret,
 præter sacerdotem celebrātem, & duos illius
 ministros.

*Excerptum ex tabula aenea, que ad perpetuam
 rei memoriam in templo pagi Seneld, non
 procul ab Oeniponto in finibus comitatus
 Tirolis erecta cōspicitur. De Osualdo Mul-
 ser, qui in sacra communione nolens com-
 muni laicorum hostia contentus esse, sed ma-
 iorem, qua sacerdotes celebrantes vtuntur,
 requirens, miraculose repressus est.*

CAP. XXXV.

ANNO à natiuitate Domini 1384. quid-
 dam dictus Osualdus Mulser, ex nobi-
 li

li ortus profapia in Seefeld, & ibidem in ca-
stro vulgariter Schlosperg nuncupato resi-
dens, tempore Paschali, quo Christifideles ex
præcepto Ecclesiæ ad communionem Eucha-
ristiæ accedere solent, maiori hostia, & non ut
cæteri laici communicare nitebatur. Ex timo-
re itaq; huic sacerdos pernitosè assentiri vo-
lebat. Sed dum venerabile Sacramentum su-
prà linguam antedicti Osuualdi poneretur,
ecce miraculosè ante altare terra se aperit, ac
si ipsum Osuualdum prorsus deglutire vel-
let, & in illam vsque ad genua cecidit, ille ve-
rò manibus latus altaris apprehendit: Sed al-
tare istic toti instar ceræ mollescere cœpit,
manibusq; cefsit. Osuualdus præsentem Dei
vindictam persentiès, mox poenitentia duci-
tur, veniam à Deo precatur. Cumque hostiam
deglutire non posset, Deo id non permitten-
te, sacerdos eam in sacarium reponit, quæ e-
tiamnum hodiè istic sanguineo colore diui-
nitus tincta, & ex linguæ saliuâ non nihil con-
tracta conspicitur. Vbi etiam iam inde ad no-
stra vsque tempora plurima sunt miracula. E-
go T. Bredenbachius ex vrbe in Germaniam
reuersurus, monitus à R. D. Martino Eisen-
greinio, vt ad locum istum diuenterem, altare
ipsum, & in eo manus Osuualdi vestigia vidi
& contrectaui, ac iuxta illud terræ hiatum
quo absorberi cœperat, modò ferreis cancel-
lis obtectum: denique ipsam hostiam, & ca-
strum in quo vixit conspexi. Porro Osuual-
dus

us iste sic diuinitus correptus, in moleſtam incidit ægritudinem, pœnitentiãque agens, & cõfeſſus, aliquanto ſuperuixit tempore, demùm mortuus in Domino.

Errorem verò huius Oſuualdi iam olim *Hom. 5. de Paſcha.* ante multa ſecula confutauit Eufebius Emiſſenus: Eucharistiã ſacrã perceptio, inquit, non in quantitate, ſed in virtute conſiſtit. Quod corpus ſacerdote diſpenſante, tantum eſt in exiguo, quantum eſſe conſtat in toto, quod cû Eccleſia fidelium ſumit, ſicut plenum in vniuerſis, ita integrum eſſe probatur in ſingulis, &c.

Casarius Heiſterbachẽſis (qui vixit anno 1202.) libr. 9. Dialogor. cap. 65, citatur à Ioanne Garetio lib. de Eucharistiã centenario 13. de hoſtia tertio. ab altari diuinitus proiecta, eo quod cimice eſſet contaminata, ideoq; tremendis myſterijs inepta.

C A P. X X X V I.

Circa hoc biennium, inquit, iuxta Coloniã in villa quã Belle vocatur, geſtum eſt, quod dico. Diẽ quadam cùm ſacerdos Miſſã celebraret, & dicto Euangelio, hoſtiã patenẽ ſuperpoſitam, ſuper corporale collocãſſet, illa mox reſiliuit. Putans hoc ſacerdos caſu accidiffe, neque hoſtiã benẽ locatum, denuò eandem ſuperpoſuit, quã remotus eo intuenſe reſiliuit quã prius. Cumq; tertio id tentãſſet, quaſi turbine impulſa, proiecta eſt de altari. Quo viſo territus eſt valdè, & præ

præcepit scholari, vt eadem hostia referuata, aliam supponeret, quam & consecrauit. Dicitur verò Missa, tollens secum hostiam prædictam, Coloniam properauit, hostiam ostendit, quid de ea actum sit recitauit. Cunctis causam mirantibus, vnus clericorum hostia cōtra lucem leuans, maculam in ea contemplatus est, quam cum in conspectu multorum fregisset, cimeter, qui vulgò pediculus parietinus dicitur apparuit in ea decoctus. Et glorificauerunt Dominum omnes qui aderant, haud dubium quia sanctis angelis reiecta est, qui non sunt passus, vt panis tam foetido vermiculo corruptus, per ministerium sacerdotis trāfiret in corpus Domini sui.

Gregorius Turonensis libr. 1. cap. 86. de gloria Martyrum, de S. Eucharistia, quæ cum Diacono ad Ecclesiam portaretur, elapsa est ex sacra turricula, & per aëra ferebatur vsque ad altare, nec portari, nec tangi sustinuit ab eo propter vitæ eius incontinentiam.

CAP. XXVII.

DIES passionis erat Polycarpi Martyri Magni, & in Ricomagensi verò ciuitatis Auernæ eius solennia celebrabantur. Lecta igitur passione cum reliquis lectionibus, quas canon sacerdotalis inuexit, tempus ad sacrificium offerendum aduenit, acceptaq; turre diaconus, in qua ministerium Domini corporis habebatur, ferre cœpit ad ostium,

stium, ingressusque templum, ut eam altari superponeret, elapsa de manu eius ferebatur in aëra, & sic ad ipsam aram accedens, nunquam eam manus diaconi potuit adsequi: quod non alia credimus actum de causa, nisi quia pollutus erat in conscientia, sapius enim ab eodem adulteria ferebatur admissa, vni tantum presbytero & tribus mulieribus ex quibus vna mater mea erat, hæc videre licitum fuit, ceteri non viderunt. Aderam fateor & ego tunc temporis huic festiuitati, sed hæc videre non merui.

Gregorius Turonensis ibidem cap. 87. de vltione diuina in sacerdotem diuina mysteria temere tractantem.

CAP. XXXVIII.

E Pachius presbyter dum temere quæ indignus erat agere, præsumpsisset, diuino iudicio, solo proiectus occubuit. Hic enim dum Dominici natalis vigilias celebrare Ecclesiam expetisset, per singula horarum momenta egrediebatur e templo Dei, ac in domo sua pocula lasciuia spumantibus pateris hauriebat, ita ut affirmarent multi eum post gallitanti in ipsa nocte vidisse bibentem. Sed cum esset ex genere senatorio, & nullus in vico illo Ricomagensi iuxta sæculi dignitatem haberetur nobilior, celebrare solennia Missarum expetitur. Nec dubitabat miser vino madefactus appetere, quod ieiunus quisque non sine metu potest terrente conscientia explicare,

E re,

re, verum vbi explicitis verbis sacris, confra-
cto Domini corporis sacramento, & ipse
sumpsit, & alijs distribuit ad edendum: mo-
equini hinnitus ad modum vocem emittens,
ad terram ruit, ac spumas cum ipsa mysterij
sacri particula, quam dentibus comminuerat
non valuit, ab ore proijciens, inter manus ho-
rum ab Ecclesia deportatur. Nec caruit vltra
hac epilepsia infirmitate, sed per singulos ho-
nares cursus in clementis decrementisq; hanc
semper pertulit, quia ab haustu nimio vini
nimè infœlix abstinuit.

*Ex libello Germanico Colonia anno 1574. ex-
cuso, de quibusdam laicis Missa sacrificij
um in ciuitate Goudana per ludibrium
celebrantibus, eorumq; diuina ultione.*

CAP. XXXIX.

Verissimis ac fide dignissimis testibus
narratum, ac literis mādatum legimus
anno Domini 1574. in autumno in ciui-
tate Hollandiæ Gouda contigisse, vt Catho-
licus quidam ciuis grauiter decumberet, irrisi-
runt eum quidam Caluinistice secte, dictitantes
per ludibrium, leuius & facilius eum de-
fungi posse, si Missam prius audiuisset. Ne-
mora, quidam ex illis Hermannus Aldareid
profert habitum sacrum, quo Ecclesia Catho-
lica in tremendis mysterijs vti consuevit, eo-
demque induitur. Paratur mensa, expeditur
tur cætera, quæ in sacris mysterijs vsurpari co-
sueuerunt: adest subornatus diaconus & sub-
dia-

diaconus. Canitur introitus, & quædam aliæ preces, vsurpatur omnes penè per ludibrium cæremonix Ecclesiasticæ. Vbi peruentum est ad canticum Agnus Dei, ecce festinus accurrit minister sacrificantis, exponit, vxorem eius coarctati doloribus partus. Ille sacrificium sine cauda & sale offerens, non sustinuit in eo persistere donec absolueret, sed protinus excusso habitu, Missa que Missa facta (vti aliquando ad D. Ioannem Voss Altenanum, Melancthonem dixisse, ex ipso D. Altenano intellexi) sese festinus domum proripuit. Inter eundem, nuntiatur ei, vxorem duos gemellos enixam. Faustum hoc nuntium mox vt domum ingressus est, conuertitur in luctum; vterque enim filiulus extinctus est. Vxor deinde cubiculum ingressus, eam cum morte conflictari, & paulò post defungi videt. Ipse quoque postridiè peste corripitur, cum omnibus qui vel ministerio, vel cantu, imò etiam sola presentia sacrificio vel tacitè vel expressè suffragati erant, omnesque eadem lue moriuntur. Catholicus verò ex infirmitate decubens, conualuit. Nolite errare, inquit amplius, Deus non irridetur.

Constantinus Manasses in Annalibus, & Michael Glycas parte 4. Annalium, De Michaelo Imperat. diuina mysteria per ludibrium representante, eiusque funesto interitu.

C A P. X L.

E 2

Mi-

Michaëlus III. Imperat. cognomine temulētus, quē scriptores Annalium ebriores perditos dissolutissimos, aliorum Phaerontem, Neronem & Sardanapalum vocant, cū in omne flagitiorum genus sese venundaret, ad hunc tandem velut scelerum omnium apicem & coronidē progressus est, vt post quotidianos in omni turpitudine profectus, etiam aduersus sacrosancta mysteria Seraphis ipsis venerabilia, vir nequissimus debacharetur. Quippē acrem synapi suum cum in craterem fundēs, sacrum illud formidabile representabat, ludens (vt dici solet) ijs, quæ ludum iocumque non admittunt, & ridens in minimè ridiculis. Ita viuentem Michaëlum mater videns, & Imperatorem Romanum factum esse ludicrum, totis visceribus & animo commouebatur, eumque verbis castigabat, corrigebat, exhortabatur. Sed (quod prouerbio dicitur) cum mortuo colloquebatur, & admonitiones apud surdum cantillabat, ac tandem à filio à regia expellitur. Basilius verò postea ad imperium prouectum quum Michaëlum ceu vinosum ac temulentum damnasset, gladio viscera eius ad D. Mamantis ædem, vt Glycas commemorat, traiecit. Talem impius ille tremendorum mysteriorum prophanator sortitus est exitum, matris persecutor, Dei contemptor, Imperij dissipator, à talibus viperis venenum suum mutuatur aspidēs nostrorum sacramentariorum, sic

que ferè accidit, vt qui sunt sacrilegio pares,
morum turpitudine sint similes.

*Imperat. Iustinianus, in authent. vt in prina-
tis domibus sacra mysteria non fiant sine li-
centia antistitis, Collat. 5. tit. 12.*

CAP. XLI.

Quantò sanctius & reuerentius de tre-
mendis hisce mysterijs sensit laudatiss.
Imperator Iustinianus, qui in authen-
ticis suis constitutionibus sic ait. Et Priscis
sanctum est legibus, nulli penitus esse licen-
tiam domi quæ sacratissima sunt agere, sed
publicè sinere procedere in credulitatem &
Dei culturam, secundum sanctionem de his
sacris actibus traditam. Et nos etiam hanc in
presenti ponimus legem, quam cum omni cau-
tela tenere volumus. Omnibus enim interdi-
cimus magnæ huius ciuitatis habitatoribus,
magis autem etiam totius nostræ ditionis, in
domibus suis habere quasdam quasi oratio-
num domos, & in his sacra celebrare myste-
ria, & hinc ferè quædam Catholicæ & Aposto-
licæ traditioni extranea. Sed si quidem domos
ita simpliciter aliqui habere putant oportere,
in sacris suis, orationis videlicet solius gra-
tia, & nullo celebrando penitus horum, quæ
sacri sunt mysterij, hoc eis permittimus. Inui-
dia enim nulla est, si volunt circa hæc habere
habacula quædam, & in eis tanquam in sa-
cris orare, alijs autem omnibus abstinere, nisi
tamen in ijs voluerint aliquos inuitare cleri-
cos,

cos, hic quidem sanctissimæ maioris Ecclesie,
& sub ea sanctissimarum domuum, voluntate
ac probatione sanctissimi Archiepiscopi ad
hoc deputatos, in prouincia verò Deo amabi-
lium Episcoporum. Hæc & plura his ibi Iusti-
nianus Imper. Porrò an & quatenus licitum
sit in domo priuata habere capellam siue sa-
cellum, videatur Innoc. in c. ad hæc de electio-
Bald. in margarita verbo, Capella. verſ. fin.
Concil. Tridentin. ſeſſion. 22. decreto 1. de re-
format.

*Iustinianus Imp. in. authent. collatio. 9. tit. 6.
de Ecclesiast. titulis. §. Si quis in. sua domo.
Qui in. domo vel suburbano prædio, Eccle-
siasticum ministerium celebrauerit sine
clericis, dominium amittit, & Ecclesia ap-
plicatur.*

CAP. XLII.

SI quis in sua domo, aut in suburbano Ec-
clesiasticum ministerium ministrare præ-
sumperit, aut alijs celebrare concesserit
sine clericis sanctissimo locorum Episcoporum
subiacentibus, iubemus hanc domum aut sub-
urbanum, aut prædium, vbi tale aliquid de-
linquitur, locis illius sanctissimæ Ecclesie ve-
dicari, per Deo amabilem Episcopum & oeco-
nomum eius, & ciuilem iudicem locorum.
verò nesciente locorum domino eius curato-
res aut conductores, aut emphyteutæ contra-
rium aliquid exerceri permiserint, domi-
num quidem loci nullum præiudicium, au-
dispe-

dispendium sustinere, eos autem qui hoc fecerint, aut fieri permiserint, ex prouincia ubi hoc commissum est, expelli, rebus eorum loci illius sanctissimæ Ecclesiæ vendicandis.

Ioannes Moscus Enirius cap. 196. Prati spiritualis de insigni miraculo, quod pueris Apamiensibus contigit, qui ruri verba consecrationis ioco protulerunt.

CAP. XLIII.

Narrauit nobis Gregorius Aphricanæ prouinciæ Præfectus, fidelis vir, & monachorum, ac pauperum amator, bonisq̄ue omnibus semper congaudens. In prouincia, inquit, mea, (erat Apamiensis secundæ Syrorum prouinciæ, ex oppido, quod dicitur Torax) ager est ab vrbe quasi quadraginta miliarijs distans, qui Gonagus dicitur. In hoc siue in eius finibus pueri pascebant pecora. Et vt solet pueris contingere, puerili consuetudine voluerunt ludere. Cumque luderent, dixerunt ad inuicem: Venite celebremus Missam, & offeramus sacrificium, & communicemus, sicuti semper in sancta Ecclesia presbyter facit. Quod cum placuisset omnibus, constituunt ex eis vnū in ordine presbyteri, duosq̄ue alios pueros in ministrorum officio, veniuntq̄ue ad saxum quoddam (erat enim in planitie) ac supra saxum in morem altaris apponunt panem, & vas testcum cum vino. Assistuntq̄ue, vnus quidem coram altari, qui fungebatur officio presbyteri, medius, duo verò

B 4 alij

alij hinc, atque hinc veluti ministri. Et ille quidem sanctæ oblationis verba dicebat, illi verò fasciis, quæ ferebantur, pro stabellis videntes, auram faciebant. Qui verò presbyteri fungebatur officio, idè sanctæ oblationis verba sciebat, quia consuetudo fuit in Ecclesia ut pueri in Missis ante sacrarium assisterent, primi que cum clericis communicarent sanctis Christi Dei nostri venerandisque mysterijs. Quoniam verò quibusdam in locis alta voce consueuerunt presbyteri sancti sacrificij rationes pronunciare, pueri ut propius astantes, sapius eas audiendo didicerant. Cùm igitur omnia secundum Ecclesiasticam consuetudinem fecissent, priusquam panes frangerent, ac communicarent, ignis cœlitus delapsus, quæ proposita erant, consumpsit omnia, saxumque totum combussit, ita ut nihil omnino neque saxi, neque eorum, quæ fuerant proposita, relinqueretur. Hoc repente factum cùm pueri vidissent, in terram omnes præ timore corruerunt, ac diutius semiuuii permanserunt, neque erumpere vocem, neque de terra surgere valentes.

Cùm verò non redirent domum hora, quæ consueuerant reuerti, sed pauidi in pavimento iacerent, exierunt parentes eorum, ut viderent, cuius rei gratia consueto legitimo tempore non reuertissent. Egressi autem pueros omnes humi iacentes inuenerunt, neque agnoscentes aliquos, neque loqui se alloquentibus

bus valentes. Parentes itaque semiuiuos eos aspicientes, vnusquisque filium suum assumētes, domum retulerunt, videntesq; pueros in huiusmodi excessu diutius durantes, mirabantur nimium causam, stupores eorum omninò ignorantes, nec discernere valentes, sapiusq; illos per totum diem interrogantes, responsum nullum accipere ab eis potuerunt, & quæ illis acciderant, scire omninò nequiverunt, donec dies illa, & nox tota præterijt. Tunc enim & pueri paulatim in se ipsos reuerfi, cuncta illis retulerūt quæ gesta fuerant, & quæ illis contigerant. Assumentes verò parentes suos, & omnes loci ipsius habitatores, egressi sunt, & locum eis ostenderunt, in quo mirabilia ista contigerant, vestigia quædam elapsi ignis indicantes. Audientes verò, quæ facta fuerant, & ipsis indicijs rerum admoniti, in ciuitatem cucurrerunt, cunctaque Episcopo ciuitatis nunciauerunt. Qui percussus magnitudine & nouitate miraculi, cum omni clero festinus accurrit. Vidensq; pueros, & rursus ab eis, quæ euenerant audiens, & celestis ignis vestigia intuens, pueros quidem omnes continuò in monasterium immisit, locum verò monasterium fecit latissimum, supra locum autem ignis, Ecclesiam construxit, & sanctum erexit altare. Dicebat autem ipse dominus Gregorius fidelissimus vir, vnum se istorum puerorum aspexisse, eiusque monasterij, vbi miraculum acciderat, monachum ipsum

cognouisse. Et istud quidem magnum reuera
ac diuinum, stupendumque miraculum Gre
gorius venerabilis nobis ætate nostra cont
gisse enarrauit.

*Ioannes Moscus 79. cap. Prati spiritualis, de
quibusdam portunculis sacra Eucharistia
que omnes miraculose culmos & spicas ge
minauerunt, quo miraculo multi adiecti sunt
Catholica Ecclesia.*

CAP. XLIIII.

CVM venissemus Seleuciam, conueni
mus Abbatem Theodorum Episcopum
eiusdem ciuitatis. Ille autem narrauit
nobis, dicens: sub sanctæ memoriæ Dionysii
huius ciuitatis Episcopo præcessore meo, tal
quiddam contigit. Vir quidam erat in hac ci
uitate negociator valdè religiosus, & diues
sed hæreticus. Erat enim de Seueri sectatori
bus. Habebat autem seruum fidelem quædam
sanctæ & Apostolicæ Ecclesiæ communica
rem. Hic iuxta prouinciæ consuetudinem, die
sancto coenæ Dominicæ sumptam communi
onem inuoluit in linteo mundissimo, & in ar
mario reposuit. Contigit autem, vt post san
ctum Pascha vir ille fidelis mitteretur Con
stantinopolim, negocij cuiusdam gratia, de
missa per obliuionem sancta communione in
armario. Dedit autem eius clauem domus
suo. Quadam verò die aperiens armarium do
minus, inuenit linteolum, inuoluta que in eo
sanctas particulas communionis. Contriste
tus

rus est autem in hoc, & hæsitabat, quidnam de illis faceret. Nam ex ipsis communicare volebat, eo quod essent sanctæ Catholice Ecclesie, ipse verò Seuerianæ hæresis. Et tunc quidem dimisit eas in armario, vt erant, cogitans quia rediturus erat seruus, & sumpturus eas. Cum autem venisset cœna Domini, neque seruus ille fidelis rediisset, voluit eas dominus ipse cumburere, ne rursus & in secundum annum seruarentur. Aperto quæ armario, vidit omnes sanctas particulas culmos & ipicas germinasse. Vnde ingenti timore comprehensus in nouo, admirando quæ spectaculo, sumens sanctas particulas, & cum omni domo sua clamans Kyrie eleyson, cucurrit ad sanctam Ecclesiam, ad sacrosanctum, & venerabilem Dionysium Episcopum. Hoc autem magnum, & terribile, & commemorationem, omnem quæ mentem, & omnem cogitationem excedens miraculum, non vnus, aut duo, aut tres, vel pauci aliqui viderunt, sed omnis Ecclesia, ciues quæ, & rustici, indigenæ, & hospites, qui quæ continet ambulant, & qui mare nauigant, viri, & mulieres, senes, & impuberes, iuuenes, & seniores, domini & serui, diuites, & pauperes, principes, & subditi, sapientes, & simplices, virgines, & monachi, viduæ ac nuptæ, qui in potestate constituti sunt, & qui illorum reguntur imperio. Et illi quidem clamabant Kyrie eleyson, ceteri autem aliter Deum laudabant, omnes verò pariter Deo gratias agebant pro in-

fa-

effabilibus eius mirabilibus. Plurimi igitur
ex hoc miraculo credentes, adiecti sunt sancte
Catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ.

AD LECTOREM

EXtat liber miraculorum venerab. Sacra-
menti SS. Eucharistia, quæ à perfidis qui-
busdam Iudeis anno Dominice Incarnat.
1369. circa Calendas Octobris furtim è templo
sublata, atque deinde ipso sacra Parasceves die,
cultris & pugionibus immaniſſimè confossa est.
Quam SS. Eucharistiam cruentis vulnusculi
etiannum sauciam, ipsi nostris oculis conspe-
ximus: miracula verò quæ iam inde aliquot
annis contigerunt, & partim edito libro com-
prehensa sunt, huc ascribere visum non fuit,
sicuti neq; alia complura, quæ passim in histo-
rys occurrebant, ne liber in immensum ex-
cresceret. Est præterea libellus germanicè excu-
sus, de miraculis, quæ Amstelrodami ad vene-
rabile Sacramentum plurima conti-
gerunt, ad quem Lectorem
remittimus.

HISTO.